

Nr 105.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beviljande af anslag till sjökarteverket och till utförande af sjömätningar; gifven Stockholms slott den 15 mars 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels godkänna följande aflöningsstat för den civila personalen vid sjökarteverket:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämt anslag.					
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 manlig ritare eller gravör ...	1,300	800	300	2,400	
10 manliga ritare eller gravörer	13,000	8,000	3,000	24,000	Härtill kunna komma fyra ålderstillägg, hvar ett å 400 kronor, efter respektive 5, 10, 15 och 20 år. Af hvarje ålderstillägg utgå 300 kronor lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 kvinnligt biträde	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 " "	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till arfvode åt den, som förordnas att leda och öfvervaka rit- och gravyrarbetena	—	—	—	600	
Till arfvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritare och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	47,800	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	52,800	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmånerna, nämligen:

att innehafvare af ordinarie civil befattning vid sjökarteverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af verket eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom själfständigt verk, eller därest vissa ifrågavarande verk tillhörande göromål öfverflyttas till annat verk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie civil befattning vid sjökarteverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie civil befattning vid sjökarteverket ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej sjökarteverkets chef uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid sjökarteverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligen låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af aflöning efter viss tids fortsatt innehavande af befattning är i staten medgifven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och

för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor,

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för fjärde förhöjningen, där sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor;

under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda aflöningsförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd;

att beträffande befattningshafvare, som vid den nya statens ikraftträdande är anställd vid sjökarteverket och antages till ordinarie befattningshafvare å denna stat, det må ankomma på Kungl. Maj:ts pröfning, om och i hvad mån befattningshafvaren för åtnjutande af aflöningsförhöjning äger räkna sig till godo den föregående tjänstgöringen vid sjökarteverket; dock att manlig ritare eller gravör icke må i något fall tillgodoräknas tjänstgöring före det han fyllt 22 år;

att emellertid löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af aktuarien, de manliga ritarna och gravörerna äfvensom de kvinnliga biträdena en hvar under en månad samt af vaktmästaren under femton dagar; börande dock iakttagas, att, hvad beträffar personal, som deltagar i sjömättnings- och därmed sammanhängande arbeten, semester i regel ej må åtnjutas under den tid, då sådana arbeten pågå;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya aflöningsstatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara, att beträffande kvinnliga biträden å sjökarteverkets stat skola därjämte lända till efterrättelse de af chefen för finansdepartementet i anförande till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912, bifogadt samma års statsverksproposition, förordade allmänna villkor och bestämmelser i fråga om fasta biträden hos vissa verk och myndigheter, dock med iakttagande af de jämkningar därutinnan, som af Riksdagen i fråga om fasta biträden å nedre justitie-revisionens stat sedermera beslutits;

dels medgifva, att därest nu vid sjökarteverket anställd gravör vid befordran till befattning å den nya aflöningsstaten skulle nästföregående år åtnjutit arfvode till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skall utgå, dylik gravör må beredas fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till arfvodets belopp, intill dess han genom erhållande af ålderstillägg kommer i åtnjutande af högre aflöning än arfvodet;

dels i riksstaten för år 1913 såsom ordinarie anslag till sjökarteverket uppföra, i stället för det därstädes för samma verk nu upptagna reservationsanslaget å 65,000 kronor, ett bestämdt anslag å 47,800 kronor och ett förslagsanslag å 5,000 kronor, eller tillhoppa 52,800 kronor, att användas till bestridande af aflöningar enligt förenämnda stat, äfvensom ett reservationsanslag å 49,000 kronor till allmänna utgifter vid sjökarteverket, eller således ordinarie anslag till sammanlagdt belopp af 101,800 kronor, hvarigenom alltså höjning i ordinarie anslaget till sjökarteverket skulle äga rum med 36,800 kronor;

dels ock till utförande af sjömätningar bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 104,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Jacob Larsson.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
15 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Larsson anförde i underdånighet.

På sätt det vid innevarande års statsverksproposition under femte hufvudtiteln fogade statsrådsprotokollet öfver sjöförvarsärenden den 13 januari 1912 utvisar, har jag då anmält, att löneregleringskommittén den 14 december 1911 afgifvit betänkande med förslag till reglering af löneförhållandena beträffande den civila personalen vid sjökarteverket.

Under erinran, att för sjökarteverket vore i riksstaten för år 1912 anvisadt å ordinarie stat ett anslag af 65,000 kronor samt att däraf, enligt den af Kungl. Maj:t för verket för samma år fastställda staten, aflöningar utginge med ett sammanlagdt belopp af 31,000 kronor, meddelade jag vid samma tillfälle, att det af kommittén upprättade förslag till aflöningsstat för sjökarteverkets civila personal slutade å ett belopp

Ang. anslag
till sjökarte-
verket och
sjömätningar-
nas bedrif-
vande.

af 52,800 kronor. Ett godtagande af förslaget skulle alltså föranleda en förhöjning i det under rubriken »aflöningar» i verkets stat upptagna belopp med 21,800 kronor, och borde vid sådant förhållande det ordinarie anslaget, om det i öfrigt beräknades på sätt hittills skett, höjas från 65,000 kronor till 86,800 kronor.

Vidare påminde jag därom, att för tillgodoseende af sjökarteverkets uppgifter vore i gällande riksstat, förutom nämnda ordinarie anslag, uppfördt ett anslag å extra stat med belopp af 104,000 kronor och under titel: till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster; och upplyste jag, att kommittén i sitt betänkande hemställt till öfvervägande i hvad mån nämnda extra anslag borde öfverföras till anslag å ordinarie stat.

Slutligen meddelade jag, att kommitténs betänkande remitterats till kommissionen för de allmänna kartarbetena och till chefen för sjökarteverket för afgifvande af yttranden samt att sålunda infortrade yttranden berörda den 13 januari ännu icke inkommit, hvadan jag då ej kunde underställa ifrågavarande ärende Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

Vid angifna förhållanden var det, enligt hvad jag jämväl framhöll, naturligen ej möjligt bedöma, till hvilka belopp de särskilda anslagen för sjökarteverkets ändamål rätteligen borde uppföras, men ansåg jag dock, att ofvannämnda ifrågasatta förhöjning i det ordinarie anslaget för verket borde tagas i beräkning vid framställningen till Riksdagen i fråga om anslagsbehofven för år 1913, likasom ett extra ordinarie anslag för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster syntes mig bära tillsvidare beräknas för år 1913 med samma belopp, som därför uppförts i 1912 års stat. I enlighet med min hemställan, tacktes Eders Kungl. Maj:t äfven i statsverkspropositionen föreslå Riksdagen att, i afvaktan på den nådiga proposition angående beviljande af anslag för sjökarteverket och påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, Kungl. Maj:t kunde komma att till Riksdagen aflåta, ej mindre i det för sjökarteverket uppförda ordinarie anslaget, nu 65,000 kronor, beräkna en förhöjning af 21,800 kronor, vid hvilket förhållande anslaget i dess helhet sålunda skulle beräknas till 86,800 kronor, än äfven för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster bland de extra anslagen å femte hufvudtiteln för år 1913 beräkna ett belopp af 104,000 kronor.

Sedan numera förenämnda kommission samt chefen för sjökarteverket inkommit med de infortrade yttrandena, anhåller jag att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om erforderliga anslag till sjökarteverket och till sjömätningarnas bedrifvande.

Efter det under 1700-talet och början af 1800-talet amiralitetskollegium haft sig anbefalldt att utföra sjömätningar och observationer för upprättande af sjökort, inrättades år 1809 den s. k. sjömätningsskåren, med åliggande att utföra mätningar för upprättandet af en sjökartesanling öfver rikets kuster.

Enligt instruktionen för nämnda kår af den 24 februari 1809 skulle chefen tillika alltid vara öfverdirektör vid lotsverket; och i denna egenkap samt såsom ständig ledamot af förvaltningen af sjöärendena skulle det tillhöra honom att på allt upptänkligt sätt söka förbättra och fullkomna ifrågavarande sjökartesanling, så att den måtte blifva ej allenast för rikets handelsrörelse alltmera gagnelig, utan ock för kronans behof, både i fred och krig, fullkomligt svarande mot sitt ändamål.

Sjömätningsskåren skulle utom chefen bestå af en major och två kaptener, hvarjämte skickliga sjöofficerare finge beordras till mätningars och ritningars verkställande.

Utgifningen af sjökorten var sedan år 1798 på entreprenad öfverlämnad till enskild person; och skulle chefen för sjömätningsskåren utöfva viss kontroll öfver denne entreprenör.

Sedan sjömätningsskåren år 1824 blifvit upplöst, inrättades ett sjökartearkiv, hvilket under chefskap af öfverdirektören för lotsverket och med tjänstgörande personal från flottan skulle ombesörja de hydrografiska angelägenheterna.

År 1848 inlöste staten äganderätten till den enskilda anstalten för utgifvande af sjökort, det s. k. sjökarteverket, med alla dess tillhörigheter. Kort därefter ombildades sjökartearkivet till ett sjökartekontor, hvilket den 27 juni 1849 erhöll sin organisation. Härvid skildes sjömätningsskårens angelägenheter från det organisatoriska sambandet med lotsverket. Kontoret skulle nämligen förestås af en särskild chef, som i frågor rörande sjömätningar och sjökartearbeten var föredragande ledamot i förvaltningen af sjöärendena.

Kostnaderna för ifrågavarande arbeten bestredos af medel från handels- och sjöfartsfonden, som härför och för tillgodoseende af andra statsändamål erhöll tillskott af statsmedel.

1869 års riksdag beslöt emellertid efter framställning af Kungl. Maj:t, att anslag ej vidare skulle uppföras på sjätte hufvudtiteln till nämnda fond, hvaremot såsom vederlag för de bidrag, som utgått från fonden till åtskilliga statsbehof, däribland 60,000 riksdaler »till underhåll af Sjökartekontoret», anslag uppfördes å vederbörande hufvudtitlar. I sådant hänseende uppfördes å femte hufvudtiteln såsom ordinarie anslag 60,000 riksdaler under titeln: »för sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet».

Anslag å 5:e hufvudtiteln till sjökarteverket.

Sistberörda anslag uppfördes jämlikt beslut vid 1870 års riksdag såsom reservationsanslag.

Titeln å anslaget utbyttes vid 1885 års riksdag mot titeln »sjökarteverket».

Vid 1899 års riksdag höjdes detta ordinarie anslag till 65,000 kronor, med hvilket belopp det fortfarande är uppfördt i riksstaten.

Någon detaljerad stat för sjökarteverket har icke varit för Riksdagen framlagd och således ej heller blifvit af Riksdagen fastställd.

Kungl. Maj:t hade vid 1899 års riksdag begärt anslaget höjande från 60,000 till 70,000 kronor eller med 10,000 kronor, men Riksdagen begränsade höjningen till 5,000 kronor och uppförde sålunda, på sätt redan nämnts, anslaget med 65,000 kronor. Riksdagen anförde därvid, att behöfligheten af någon ökning i anslaget väl funnits vara ådagalagd. Men då den verksamhet, som utöfvades af sjökarteverket, vore af högst väsentlig betydelse för handel och sjöfart, syntes det Riksdagen kunna ifrågasättas, huruvida icke nämnda verksamhet lämpligen kunde på ett kraftigare och mera stadigvarande sätt än dittills understödjas af medel, som kunde af Kungl. Maj:t disponeras för nämnda näringars befordrande, t. ex. från handels- och sjöfartsfonden. Riksdagen hade under sådana förhållanden ansett, att det ifrågavarande anslaget till sjökarteverket icke behöfde ökas med så stort belopp, som af Kungl. Maj:t föreslagits.

Extra anslag
till påskyn-
dande af sjö-
mätningarna.

Tillgång på rikligare medel visade sig inom kort af behovet påkallad för att sjömätningarna skulle kunna bedrifvas med önskvärd snabbhet.

I skrifvelse den 10 december 1900 framhöll chefen för flottans stab behovet af ökad anslag för detta ändamål; och anslöt sig chefen för sjökarteverket i infordradt yttrande till samma mening.

Chefen för sjökarteverket hemställde därefter i skrifvelse den 19 november 1901, att hos Riksdagen måtte utverkas höjning af det ordinarie anslaget till sjökarteverket samt dessutom anvisning på extra stat af ett belopp för särskild anskaffning af ångslupar och instrument. I häröfver afgifvet yttrande framhöll lotsstyrelsen det trängande behovet af att sjömätningarna å Sveriges kuster blefve under den närmaste framtiden fullföljda efter en utvidgad plan samt i så stor utsträckning som möjligt.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 11 januari 1902 yttrade vederbörande departementschef, bland annat, följande:

Den af cheferna för flottans stab och för sjökarteverket samt af lotsstyrelsen ur såväl den allmänna sjöfartens som sjöförsvarets synpunkt

framhållna angelägenheten däraf, att de pågående sjömätningarna vid våra kuster, särskildt vid den norrländska kusten, under den närmaste framtiden kraftigt påskyndades, syntes departementschefen böra föranleda därtill, att medel för ändamålet anvisades så snart som möjligt.

Från handels- och sjöfartsfonden hade visserligen vid särskilda tillfällen anvisats medel för dylikt ändamål; men denna fonds tillgångar ansågos icke medgifva, att densamma anlätades för mätningarnas påskyndande i sådan omfattning, som på fullgoda skäl blifvit ifrågasatt. Departementschefen höll fördenskull före, att medel för ändamålet borde äskas af Riksdagen.

Det syntes därvid departementschefen, att arten af det föreliggande behovet i sin helhet snarare borde föranleda till anvisande af extra anslag för ändamålet än till höjning af det ordinarie anslaget till sjökarteverket. Af den verkställda utredningen framginge visserligen, att medel till sjömätningararbetenas fullföljande efter utvidgad plan kunde antagas blifva erforderliga under åtminstone tio år framåt, men huruvida medelsbehovet därefter skulle förblifva detsamma, syntes för det dåvarande icke kunna beräknas.

I fråga om det belopp, som borde för ändamålet äskas, ansåg departementschefen de af chefen för sjökarteverket senast gjorda beräkningarna af anslagsbehovet, hvilka afsågo en höjning af det ordinarie anslaget med 41,000 kronor och ett anslag för en gång af 13,500 kronor, böra läggas till grund.

Departementschefen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster på extra stat för år 1903 bevilja ett anslag af 54,500 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning i ämnet, hvilken öfverensstämde med departementschefens förslag, blef af Riksdagen bifallen.

För hvart och ett af åren 1904—1909 anvisade Riksdagen på extra stat ett belopp af 41,000 kronor till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster.

Från handels- och sjöfartsfonden hafva åt sjökarteverket anvisats för hvart och ett af åren 1903—1905 5,000 kronor samt från och med år 1907 årligen 21,000 kronor.

Enär frågan om våra kustfarvattens uppmätning och kartläggning ansågs vara af den största betydelse såväl för försvaret som för handelsjöfarten samt en planläggning af dessa arbeten för en längre tid framåt syntes vara önskvärd, hade redan i skrifvelse den 28 december 1906 dåvarande chefen för sjöförvarsdepartementet uppdragit åt lotsstyrelsen att gemensamt med chefen för flottans stab, inspektören af flottans öfningar till sjöss och chefen för sjökarteverket verkställa,

bland annat, utredning rörande den ordning och omfattning, hvori sjömätningarna å rikets olika kuststräckor borde bedrivas under åren 1908—1913.

I utlåtande, som nämnda myndigheter med anledning däraf den 15 april 1908 afgåfv, framhöllo de, att större delen af de svenska sjökorten voro grundade å äldre mätningar, som utförts å tider, då på grund af föga ändamålsenlig båtmaterial samt primitiva arbetsmetoder och instrument arbetsresultaten ej blifvit i erforderlig mån tillförlitliga, samt att fördenskull behof af ommätning af svenska farvatten förelåge i stor omfattning.

Vid utredandet af den ordning och omfattning, hvori sjömätningarna borde bedrivas under åren 1908—1913, hade, enligt hvad omförmälda myndigheter vidare anförde, på oförtydbart sätt framgått nödvändigheten af sjökarteverkets utvidgning. Arbetsfältet vore nämligen allt för stort för att arbetet med tillgängliga arbetskrafter och material skulle kunna inom en rimlig tid medhinnas. Med det betydelsefulla uppsving, som ej blott vårt sjöförsvär utan hela vår sjöfart under de senare åren erhållit, kunde det icke vara välbetänkt att låta förnyelsen af våra sjökort samt farvattnens hydrografiska undersökning fortgå i den ringa utsträckning, som dittills ägt rum.

För att så icke skulle blifva fallet och en af de viktigaste förutställningarna för en tryggad samfärdsel längs våra kuster oskäligt länge fördröjas, vore det oundgängligen nödvändigt, att sjömätningarna redan under den närmaste framtiden bedrefves i större utsträckning; men om de med mätningsarbetet vunna resultaten skulle hinna att vederbörligen bearbetas och tillgodogöras för den sjöfarande allmänheten, behöfde dessutom sjökarteverket utvidgas med hänsyn till utrymme och arbetskrafter.

Den personal, som hade till åliggande att utföra själfva sjömätningensarbetet, syntes fortfarande böra erhållas från flottan; antalet ritare och gravörer borde ökas och dem beredas fast anställning vid verket med däraf följande förmåner äfvensom möjlighet till erhållande af pension.

Ökad utrymme borde beredas genom påbyggnad af en tredje våning å sjökarteverkets hus å Skeppsholmen.

Vidare borde af Riksdagen äskas medel till två nya sjömätningarfartyg och tio motorbåtar, till det ena fartyget och fem motorbåtar af 1909 års Riksdag för att kunna tagas i bruk vid sjömätningarna år 1910 och till det andra fartyget jämte fem motorbåtar af 1910 års Riksdag.

Vid ifrågavarande utlåtande voro fogade, bland annat, *dels* en plan

för sjömätningarnas bedrifvande under hvart och ett af åren 1909—1913, utarbetad under förutsättning att sjökartverket bereddes möjlighet till sjömätningarnas bedrifvande i större omfattning och till mätningsresultatens bearbetning inom rimlig tid, *dels ock* ett förslag till ny stat för sjökartverket.

Sedan kommissionen för de allmänna kartarbetena afgifvit infor dradt yttrande öfver de sålunda framlagda förslagen samt styrelsen för Sveriges allmänna sjöfartsförening inkommit med ett uttalande i ämnet, anmäldes ärendet den 12 januari 1909 inför Kungl. Maj:t af dåvarande departementschefen i samband med frågan om regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1910. På sätt framgår af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för sistnämnda dag, bilagdt 1909 års statsverksproposition, förklarade departementschefen, beträffande frågan om anskaffande af ny fartygsmateriel, sig endast kunna tillstyrka, att medel äskades för anskaffande af fem motorbåtar, hvarför kostnaden beräknats till 21,100 kronor, och af därför erforderlig instrumentutredning, hvarför kostnaden skulle uppgå till 4,500 kronor.

Vidkommande förslaget till ny stat samt höjning af det *ordinarie* anslaget till sjökartverket ansåg departementschefen sig icke kunna biträda detsamma. Med afseende å det ordinarie anslagets storlek erinrade han därvid särskildt om hvad som därutiinnan, på sätt förut nämnts, förekommit vid 1899 och 1902 års riksdagar.

Då emellertid en väsentlig höjning i anslagen till sjömätningarna visade sig erforderlig, syntes det departementschefen, att fog funnes för, att jämväl det från handels- och sjöfartsfonden för ifrågavarande ändamål utgående årsbidraget, 21,000 kronor, i någon mån höjdes. Denna fond vore emellertid för det dåvarande så hårdt anlita, att någon ökning i nämnda bidrag under de närmaste åren icke syntes vara möjlig att påräkna. En ändring däri kunde ju dock inträffa; och skulle då statsbidraget kunna i motsvarande grad minskas.

Vidare meddelade departementschefen, att chefen för sjökartverket på begäran verkställt en beräkning af kostnaderna för sjömätningarna under år 1910, under förutsättning att någon förändring i aflöningsförhållandena för personalen vid sjökartverket icke ägde rum samt att fem nya motorbåtar anskaffades och ett flottans fartyg användes såsom moderbåt åt desamma.

Denna beräkning slutade på ett belopp af 218,000 kronor, hvaraf till aflöningar 10,305 kronor, eller samma belopp som enligt 1909 års stat, 40,000 kronor till inköp och underhåll af materialier, instrument och inventarier, ersättning för ritning, graving, guillochering, foto-

grafering och extra arbeten samt för koppartryckeriet och för underhållet af sjökarteverkets hus, 165,000 kronor till fartygens ut- och afrustning och till sjömätningsexpeditioner samt 2,695 kronor till skrifmaterialier och expenser.

För bestridande af dessa kostnader skulle följande tillgångar finnas tillgängliga: det ordinarie anslaget till sjökarteverket, 65,000 kronor, bidrag från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor, beräknad inkomst af kartförsäljning, 28,000 kronor, eller tillhoppa 114,000 kronor. Återstoden, 104,000 kronor, skulle således behöfva fyllas medelst ett extra anslag. Då dessa beräkningar blifvit gjorda med iakttagande af största möjliga sparsamhet och då sjömätningarnas påskyndande tjänade ett synnerligen viktigt intresse, ansåg departementschefen sig böra tillstyrka äskande hos Riksdagen af nyssnämnda belopp, 104,000 kronor.

Slutligen tillstyrkte departementschefen bifall till förslaget om påbyggnad och modernisering af sjökarteverkets hus, hvilka arbeten skulle medföra en beräknad kostnad af 61,560 kronor.

I enlighet med departementschefens hemställan föreslog Kungl. Maj:t uti statsverkspropositionen vid 1909 års riksdag, att Riksdagen måtte för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster bevilja på extra stat för år 1910 ett anslag af 191,160 kronor.

I skrifvelse den 22 maj 1909 anmälde Riksdagen — med särskildt framhållande däraf, att ifrågavarande anslag jämväl ur handelns och näringarnas synpunkt vore behöfligt — att Riksdagen bifallit, hvad Kungl. Maj:t föreslagit.

På framställning af Kungl. Maj:t beviljade 1910 års Riksdag för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster på extra stat för år 1911 ett anslag af 104,000 kronor. Nämnda belopp afsåg fyllande af kostnaderna för sjömätningarnas utförande, hvaremot icke något belopp beräknats för anskaffning af fartygsmateriel.

I statsverkspropositionen vid 1911 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t, i enlighet med hemställan af dåvarande departementschefen, att Riksdagen måtte för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster på extra stat för år 1912 bevilja ett anslag af 192,000 kronor, af hvilket belopp 88,000 kronor afsågos till anskaffning af ett mindre sjömätningfartyg och öfriga 104,000 kronor beräknades för mätningens arbetets utförande.

I skrifvelse den 31 maj 1911 tillkännagaf Riksdagen, att den icke haft något att erinra mot det för själfva mätningens arbetets utförande afsedda anslagsbeloppet, 104,000 kronor, men att, då behofvet af sjömätningfartyg tills vidare syntes kunna afhjälpas genom användande

af vissa bland flottans äldre, för ändamålet användbara fartyg, Riksdagen icke ansett sig böra bevilja det till anskaffning af ett sjömätningarfartyg äskade beloppet.

För påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster beviljade Riksdagen alltså på extra stat för år 1912 ett anslag af 104,000 kronor.

För sjökarteverket gäller ett af Kungl. Maj:t den 21 december 1871 fastställt reglemente (intaget i svensk författningssamling för samma år, n:r 75). Förslag till ny instruktion för verket har afgifvits af nuvarande kartverkschefen och är beroende på Kungl. Maj:ts pröfning.

Sjökarte-
verkets nu-
varande
organisation.

Såsom sjökarteverkets hufvudsakliga åligganden angifvas i 1871 års reglemente:

sjömätning m. m., bestående af uppmätning, i tjänliga skalor, af rikets kuster och större, segelbara insjöar, fjärdars och nämnda sjöars upplodning, äfvensom upplodning af till sjöss belägna grund och bankar samt i allmänhet undersökning af de riket omgifvande farvattnens beskaffenhet, i den mån sådant är för sjöfarten eller försvarsväsendet behöfligt; hvarjämte dithörande arbeten, såsom triangelmätningar, magnetiska observationer m. m., äfven böra af sjökarteverket utföras, då dylika arbeten äro för dess verksamhet nödvändiga och icke förut blifvit med erforderlig noggrannhet utförda;

karteutgifning m. m., bestående i konstruerande af originaler till kartor samt reproducerande af sådana på lämpligaste sätt, vare sig genom gravyr eller annorledes, för att publiceras och tillhandahållas sjöfarten, samt författande och publicerande af seglingsbeskrifningar m. m.

Enligt nämnda reglemente lyder sjökarteverket i militärt och tekniskt hänseende omedelbart under chefen för sjöförvarsdepartementet, hvarför alla detta verk rörande ärenden, hvilka skola komma till bemälda departementschefs kännedom eller pröfning, skola af kartverkschefen föredragas hos departementschefen.

Sjökarteverkets ständiga personal utgöres af, förutom chefen, dels militär och dels civil personal.

Till tjänstgöring vid förefallande mätningsexpeditioner kommanderas dessutom militär personal vid flottan.

Chefen för sjökarteverket har befälet öfver de vid verket tjänstgörande officerare och andra personer, fördelar bland dem, på lämpligaste sätt, verkets olika arbeten, har tillsyn öfver att göromålen med nit, ordning och noggrannhet utföras, utfärdar instruktioner för cheferna å mätningsexpeditionerna samt antager och uppsäger eller afskedar den för gravering, tryckning, försäljning och uppässning behöfliga civila

personalen. Vidare skall kartverkschefen årligen till chefen för sjöförsvarsdepartementet ingifva förslag till arbetsplan och till utgiftsstat för verket under det kommande året. Hos marinförvaltningen äger kartverkschefen rekvirera förskott af medel å sjökarteverkets stat; och skall kartverkschefen till marinförvaltningen afgifva redovisning såväl för nämnda förskott som för kart- och bokförsäljning från verket.

De till sjökarteverkets ständiga personal hörande eller tillfälligtvis kommenderade officerare eller andra personer skola utföra de arbeten, som förekomma i verket eller blifvit dem uppdragna af chefen.

Tjänstgöringen i verket fortgår hvarje söckendag under den tid, som af chefen bestämmes.

Chef för sjömätningsexpedition, som under densamma biträdes af medkommenderade officerare, ställda under hans order, öfvervakar sjömätningens noggranna och ordentliga utförande och tillser, att ingenting underlåtes för fullständigt ernående af det åsyftade ändamålet. Han tillser äfven, att originalmätningsskartorna blifva under expeditionen eller efter slutad expedition uppritade och slutligen konnekterade samt hydrografiska beskrifningar sammanfattade, i öfverensstämmelse med föreskrifterna i den för expeditionen utfärdade instruktion. Efter afslutandet öfverlämnas hela arbetet till sjökarteverkets vård.

Nuvarande
aflönings-
förmåner.

Till den militära personalen vid kartverket utgår aflöning från anslag till flottan under femte hufvudtiteln och upptages icke i kartverkets stat.

Den för år 1912 gällande staten för sjökarteverket, hvilken af Kungl. Maj:t fastställdes den 8 december 1911, är af följande lydelse:

1 o. Aflöningar:		Kronor.
Arfvode till förste ritaren	kr. 2,500	
Arfvoden till sju extra ritare, förslagsvis	> 9,600	
D:o > fyra gravörer, förslagsvis	> 10,700	
Inkvarteringsbidrag till flaggunderofficern A. F. Wintzell	> 60	
Arfvode till en bokförare	> 1,320	
D:o > vaktmästaren	> 700	
Till elever och extra biträden, förslagsvis	> 6,120	31,000
2:o. Allmänna utgifter:		
Till inköp och underhåll af materialier, instrument och inventarier, underhåll af kartverkets fastighet, tryckningskostnader och extra arbeten m. m.	kr. 42,000	
Till fartygs underhåll och utrustning samt till sjömätningsexpeditioner och resekostnader	> 145,000	
Till skrifmaterialier och expenser	> 4,000	191,000
Summa kronor		222,000

Anmärkningar:

- 1:o. Tillgångar till bestridande af ofvanstående kostnader, 222,000 kronor, hro: ordinarie anslag till sjökartverket, 65,000 kronor, extra ordinarie anslag till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, 104,000 kronor, beräknad inkomst af sjökortförsäljningen under år 1911, 32,000 kronor, samt beräknadt anslag från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor.
- 2:o. Därest behållningen af sjökortförsäljningen skulle komma att öfverstiga ofvan beräknade beloppet 32,000 kronor, må öfverskottet användas till främjande af kartverkets verksamhet.
- 3:o. Besparingar å andra i denna stat upptagna anvisningar än till aflöning må under kommande år användas för det med hvarje anvisning afsedda ändamål.
- 4:o. I den mån något af de i staten anvisade beloppen, med undantag af de till aflöning upptagna, icke skulle åtgå för afsedt ändamål, må det användas till annat i staten angifvet ändamål, utom till aflöning af i staten omförmäld personal.

I staten hafva, såsom häraf synes, bestämda arfvodesbelopp upptagits endast för den s. k. förste ritaren, bokföraren och vaktmästaren.

Under år 1911 voro vid sjökartverket anställda 9 manliga civila ritare och gravörer samt två kvinnliga biträden, hvarjämte en underofficer vid flottan tjänstgjorde såsom ritare. Dessutom voro anställda 5 mer eller mindre utbildade manliga biträden (elever), hvilka sysselsattes med enklare rit- och gravyrarbeten.

Till nämnda manliga ritare, gravörer och biträden utgingo under år 1911 arfvodesbelopp enligt följande öfversikt, hvari tillika angifves det år, då vederbörande vunnit anställning vid sjökartverket.

1.....	3,600 kronor.	Anställd år	1865.
1.....	2,760	>	> 1908.
1.....	2,640	>	> 1909.
1.....	2,500	>	> 1881.
1.....	1,620	>	> 1907.
1.....	1,560	>	> 1907.
1.....	1,500	>	> 1907.
1.....	1,260	>	> 1908.
1.....	1,200	>	> 1909.
1.....	900	>	> 1910.
1.....	840	>	> 1910.
1.....	840	>	> 1911.
1.....	720	>	> 1911.
1.....	600	>	> 1911.

De två kvinnliga biträdena hafva åtnjutit aflöning med resp. 1,200 och 1,020 kronor, för år räknadt.

En vid sjökartverket anställd karttryckare (tryckeriföreståndare) ersättes efter ackord, med skyldighet att själf aflöna erforderliga biträden.

Förslag till
lönereglering
för den civila
personalen vid
sjökarteverket.

Redan i underdånigt utlåtande, som den 29 maj 1902 afgafs af dåvarande chefen för sjökarteverket och den 21 november samma år öfverlämnades till löneregleringskommittén, uttalade nämnde chef, hurusom beträffande den vid verket tjänstgörande civilpersonalen det syntes honom, att en löneförbättring, i likhet med hvad som blefve bestämdt för öfriga statens tjänstemän och betjänte, vore önskelig.

Med underdånig skrifvelse den 26 januari 1910 framlade chefen för sjökarteverket förslag till lönereglering för den civila personalen vid verket.

Efter remiss afgaf kommissionen för de allmänna kartarbetena den 16 mars 1910 utlåtande öfver detta förslag.

Sedan därefter ärendet öfverlämnats till marinförvaltningen för utlåtande, inkom dylikt från ämbetsverket den 18 augusti 1910.

Med anledning af hvad marinförvaltningen i vissa delar uttalat, anbefalldes chefen för sjökarteverket att inkomma med förnyadt yttrande i ärendet, och afgafs sådant yttrande den 8 april 1911.

Efter det förnyadt utlåtande inforrats från marinförvaltningen, föreslog ämbetsverket i skrifvelse den 12 maj 1911, att samtliga handlingar i ärendet måtte öfverlämnas till löneregleringskommittén.

Vid anmälan af ärendet fann Kungl. Maj:t den 19 maj 1911 godt förklara, att kommittén skulle hafva att, i samband med fullgörandet af det kommittén enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 juni 1910 meddelade uppdrag med afseende å lönereglering för den civila personalen vid rikets allmänna kartverk, till behandling upptaga jämväl frågan om reglering af löneförhållandena för den civila personalen vid sjökarteverket äfvensom att inkomma med underdånigt utlåtande och förslag i sistberörda ämne.

Förslag
om försälj-
ningen af sjö-
kort och seg-
lingsbeskrif-
ningar.

I skrifvelse till chefen för sjöförvarsdepartementet den 26 september 1910 framlade chefen för sjökarteverket förslag rörande ordnande af försäljningen af de utaf detta verk utgifna sjökort och seglingsbeskrifningar.

På anmodan af chefen för sjöförvarsdepartementet afgaf marinförvaltningen den 12 maj 1911 yttrande i sistberörda ärende; och genom nådigt beslut den 30 juni 1911 förordnades, att löneregleringskommittén skulle hafva att i samband med frågan om reglering af löneförhållandena för den civila personalen vid sjökarteverket pröfva jämväl ärendet angående ordnande af försäljningen af sjökort och seglingsbeskrifningar, i hvad samma ärende berörde frågan om sjökarteverkets lönereglering.

Den 14 december 1911 afgaf löneregleringskommittén, såsom förut nämnts, betänkande rörande de sålunda till kommittén hänskjutna frågorna; yttranden öfver detta betänkande hafva afgifvits den 5 januari 1912 af kommissionen för de allmänna kartarbetena och den 13 samma månad af chefen för sjökarteverket; och öfvergår jag nu att redogöra för kommitténs förslag i förevarande ämnen och i samband därmed äfven för det hufvudsakliga innehållet af ämbetsmyndigheternas uttalanden.

Löneregleringskommitténs betänkande.

I förut omförmälda framställning af den 26 januari 1910 från *chefen för sjökarteverket* har denne erinrat, hurusom i det redan omnämnda yttrande angående verket, som, efter uppdrag af chefen för sjöförsvarsdepartementet, den 15 april 1908 afgafs af lotsstyrelsen, chefen för flottans stab, inspektören af flottans öfningar till sjöss och chefen för sjökarteverket, den uppfattning uttalades, att, då ritar- och gravörpersonalen vid sjökarteverket fyllde en år från år fortgående tjänsteförrättning, åt denna personal syntes böra beredas fast anställning vid verket med däraf följande förmåner äfvensom möjlighet till erhållande af pension.

Ordinarie anställning för civil personal vid sjökarteverket.

Kartverkschefen har ock för egen del uti framställningen af den 26 januari 1910 framhållit, att det vore ett oafvisligt behof för sjökarteverket, att inom närmaste tid aflöningsförhållandena för dess civila personal reglerades och gäfves en fastare form än dittills.

Sedan nämligen 1909 års riksdag genom ökad extra anslag till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster ådagalagt sin beredvillighet att främja sjökarteverkets verksamhet, och under förutsättning att verket jämväl framgent skulle kunna påräkna samma intresse från statsmakternas sida, kunde mättningsarbetena bedrifvas med betydligt större kraft än dittills. Men ökad aktivitet på mättningsområdena måste förutsättas framkalla ökad verksamhet äfven inom kartverket, därest de vunna arbetsresultaten skulle kunna fortast möjligt tillgodogöras den sjöfarande allmänheten.

Det syntes emellertid kartverkschefen vara att befara, att fortvaron af nuvarande obestämda förhållanden för sjökarteverkets civila personal i afseende å såväl antagningsvillkor som aflöningsbestämmelser kunde afhålla omtänksamma personer från att söka sin utkomst »vid en institution, där inga som helst framtidslöften gäfves».

För att personer skulle finnas benägna att aspirera på anställningar vid sjökarteverket, vore det, enligt kartverkschefens mening, nödvändigt, att det funnes en aflöningsplan, så att hugade sökande kunde bedöma sina framtidsutsikter i händelse af anställning vid verket.

Uti sitt förenämnda utlåtande af den 18 augusti 1910 öfver kart-

verkschefens nyssberörda framställning har *marinförvaltningen* uttalat, att den i likhet med bemälde chef fann nödigt, att sjökarteverket erhöles en fast organisation, alldenstund det syntes kunna med säkerhet förutsättas, att dess verksamhet för obestämbart tid framåt komme att ökas och utvidgas.

Likaså ansåg *marinförvaltningen* sig böra instämma med nämnde chef i fråga om nödvändigheten däraf, att vid sjökarteverket anställda civila personer erhöles fast anställning och tryggande ekonomiska förhållanden, så att för fyllandet af verkets viktiga uppgifter skicklig och intresserad personal städse funnes att tillgå.

Löneregleringskommittén har uttalat, hurusom det äfven för kommittén framstått såsom en angelägenhet af synnerlig vikt, att sjökarteverket måtte erhålla en fast organisation och att åt civil personal vid verket måtte i tillräckligt antal beredas ordinarie anställning.

Särskilda ordinarie befattningar, kompetensfordringar, aflöningsförmåner å stat.
Aktuarie.

Beträffande de särskilda civila befattningar vid sjökarteverket, som borde uppföras å ordinarie stat, har *verkets chef* ansett det böra tagas under öfvervägande, huruvida icke, då nu sjökarteverkets verksamhet tilltog i omfattning och personalen tillväxte, bland den civila personalen borde finnas någon befattningshafvare med vetenskaplig bildning.

Enligt kartverkschefens mening borde en sådan befattningshafvare planlägga och utföra för verket erforderliga geodetiska beräkningar och mätningar samt omhänderhafva det därvid upprättade räknematerialet.

Han borde vidare följa den geodetiska vetenskapens utveckling och tillämpningsmetoder samt gjorda iakttagelser på de jordmagnetiska och meteorologiska områdena, i den mån de berörde farvatten, som fölle inom området för sjökarteverkets verksamhet.

Därutöfver borde han användas för att, i den mån hans tid medgäfvade, beräkna och konstruera sjökort eller utföra annat förefallande byråarbete. I sistnämnda hänseende hade kartverkschefen särskildt tänkt sig, att tjänstemannen i fråga borde omhänderhafva sjökarteverkets bibliotek och verkets dyrbara samling af äldre kartor.

För kompetens till ifrågavarande befattning har kartverkschefen ansett böra fordras att hafva aflagt kandidatexamen inom filosofisk fakultets matematisk-naturvetenskapliga sektion med ämnena matematik, astronomi och fysik och att därvid hafva erhållit minst betyget med beröm godkänd i ettdera af de båda förstnämnda ämnena samt att därefter hafva undergått godkänd profvtjänstgöring vid sjökarteverket.

I det af *kartverkskommissionen* den 16 mars 1910 afgifna utlåtandet uti förevarande ärende har, beträffande förslaget om anställandet af en vetenskapligt bildad civil tjänsteman vid sjökartverket, kommissionen förklarar sig finna behovet af en sådan tjänsteman väl motiveradt enbart ur geodetisk synpunkt. Emellertid ansåg sig kommissionen icke kunna underlåta att uttala en tvekan, huruvida nämnde tjänsteman skulle kunna uppfylla alla de i flera afseenden synnerligen maktpåliggande fordringar, som enligt kartverkschefens förslag skulle komma att ställas på honom.

Marinförvaltningen har i sitt utlåtande den 18 augusti 1910 uttalat, att behovet af den ifrågavarande befattningshafvarens anställande vid sjökartverket syntes marinförvaltningen hafva blifvit af kartverkschefen synnerligen kraftigt motiveradt; och ansåg marinförvaltningen jämväl de kvalifikationer för denna befattning, som af kartverkschefen befunnits erforderliga, ingalunda vara för höga.

Att sjökartverket har behof af en civil tjänsteman med vetenskaplig utbildning, anser *kommittén* ställt utom allt tvifvel.

Till jämförelse ville *kommittén* erinra, hurusom redan nu vid rikets allmänna kartverk tjänstgjorde 8 geodeter, samt att, enligt det af *kommittén* uti delen XXX af dess betänkanden framlagda förslag till löne-reglering för den civila personalen vid sistnämnda kartverk, skulle där för utförande af de geodetiska arbetena finnas anställda åtta tjänstemän med vetenskaplig utbildning, nämligen två observatorer och sex geodeter. Tillika vore att märka, att professorn vid generalstaben ledde och deltog i berörda arbeten vid rikets allmänna kartverk.

Nu ifrågavarande tjänsteman vid sjökartverket, som skulle vara den ende vetenskapligt bildade bland verkets ordinarie civilpersonal, skulle enligt kartverkschefens förslag hafva till åliggande att utföra icke blott rent geodetiska utan äfven andra vetenskapliga arbeten äfvensom att handhafva bibliotekarie- och arkivariegöromål.

Vid sådant förhållande har *kommittén* ansett afföningen till bemälde tjänsteman icke böra sättas lägre än den för tjänsteman i 1:a lönegraden i centralt ämbetsverk bestämda, och syntes enligt *kommitténs* mening tjänstemannen i fråga lämpligen kunna, såsom ock af chefen för sjökartverket eventuellt föreslagits, benämnas *aktuarie*.

Mot de af bemälde chef ifrågaställda kompetensfordringarna för nämnde tjänsteman har *kommittén* icke haft något att erinra.

Kartverkschefen har i sin framställning den 26 januari 1910 framhållit, att den vid sjökartverket förefintliga civila personalen vore otillräcklig, äfven för verkets dåvarande arbetsmängd.

Manliga
ritare och gra-
vörer samt
kvinnlige
biträden.

Det framtida behovet af *ritare* kunde emellertid icke med osviklig säkerhet fastställas, så länge sjökartverkets verksamhet till stor del uppehölls genom extra anslag och så länge man hvarken kunde fullt skönja utvecklingen af det militära sjökortsväsendet eller sjökartverkets framtida befattning därmed. Kartverkschefen ansåg fördenskull, att varsamhet med fast anställande af *ritare* borde iakttagas.

De stora, alldeles oafvisliga allmänna arbetsuppgifter, som förelåge för sjökartverket, innebure visserligen enligt kartverkschefens mening full trygghet för att intensiteten i verkets arbeten, åtminstone icke inom tre kvarts sekel, behöfde afmattas. Det syntes dock kartverkschefen ej vara nödvändigt att redan bestämma inrättandet af uteslutande *fasta* ritartjänster, utan borde, åtminstone tills vidare, fortfarande ett par befattningar afses för *extra* *ritare*. Så snart efter några års förlopp kunnat konstateras, att äfven dessa befattningar vore oumbärliga för verket, borde desamma öfverföras till fasta.

Det hade af chefen beräknats, att, utöfver befintliga 6 *ritare* och 5 *gravörer*, ytterligare ett antal af sammanlagdt 4 *ritare* och *gravörer* skulle komma att under närmaste tid behöfva anställas vid sjökartverket.

Med beräkning att behovet af förstärkning af *ritare*krafterna vore större än behovet af *gravör*personalens förstärkning, ansåg kartverkschefen, att antalet *ritare* borde ökas med 3 och antalet *gravörer* med 1. Antalet *ritare* borde sålunda utgöra 9, utom elever.

Enligt kartverkschefens åsikt borde de 9 *ritare*befattningarna sålunda regleras, att 6 blefve fasta med innehafvare, anställda medelst fullmakt, och 3 *extra* med innehafvare, anställda medelst förordnande med viss uppsägningstid.

I detta sammanhang meddelade kartverkschefen, att verket ej kunde tillfredsställande fungera med ett mindre antal *ritare* än 6, eller det antal, för hvilket han föreslagit fast anställning.

Af de 6 fasta *ritarna* borde, enligt det i kartverkschefens framställning af den 26 januari 1910 innefattade förslaget, åt 4 beredas rum i högre grad och åt 2 i lägre grad.

Anställande såsom *ritare* borde i allmänhet hafva föregåtts af elevtjänstgöring vid verket, hvars varaktighet skulle bestämmas af chefen.

Dittills hade icke några yrkesprof stadgats för den, som antoges till *ritare*elev vid sjökartverket, utan hade utbildningen för tjänsten skett vid verket. Någon annan ändring i detta förhållande syntes icke böra ifrågasättas, än att företräde borde lämnas sådan sökande, som

jämte företedt bevis på anlag för teckning och välskrifning kunde styrka sig hafva aflagt realskoleexamen eller äga därmed jämförliga kunskaper.

För anställning såsom ritare med fullmakt eller extra ritare borde fordras att hafva ådagalagt färdighet i vid kartverket förekommande ritarbeten. Till den högre graden borde befordras endast sådana, som visat sig äga förmåga att själfständigt utföra mera maktpåliggande uppgifter. För anställning såsom ritare med fullmakt borde dessutom erfordras att hafva fyllt 22 år och undergått åliggande värnplikstjänst eller åtminstone första värnplikstjänstgöring.

Såsom elever, extra ritare och ritare i den lägre graden borde kunna antagas kvinnor, till antalet icke öfverstigande hälften af antalet manliga tjänsteinnehafvare af samma kategori.

Antalet extra ritare borde hållas fulltaligt endast i den mån, arbetet vid verket oundgängligen kräfde detta. Då fråga uppstode om anställandet af extra ritare, borde tagas under öfvervägande, huruvida icke det arbete, som skulle utföras, hellre kunde uppdragas åt vid verket anställd personal att utföras såsom öfvertidsarbete.

Fullmakt för ritare syntes böra utfärdas af chefen för sjökarteverket, som jämväl borde utfärda förordnande för extra ritare. Funne chefen anledning att vid utnämning frångå de för befordran angifna grunder, borde Kungl. Maj:ts medgifvande därtill inhämtas.

Vid sjökarteverket skulle, enligt hvad chefen antog, komma att under närmaste tid behövas 6 *gravörer*. I enlighet med de synpunkter, som legat till grund för hans förslag i hvad det afsåge ritare, har han föreslagit, att, då verket redan sysselsatte 5 gravörer, 3 gravörstjänster måtte få aflönas i högre klass och 2 i lägre klass samt att en befattning finge beräknas för en extra gravör.

Anställning af gravörer och gravörelever borde för öfrigt ske efter samma grunder som beträffande ritare af motsvarande tjänsteställning; dock att kvinnor icke syntes böra anställas såsom gravörer. Gravöreleverna förutsattes komma att först utbildas för ritarbete och därunder pröfvas med hänsyn äfven till lämplighet såsom gravörer. De, som därvid visade tydliga anlag för gravyr, skulle uttagas för vidare utbildning till gravörer.

I fråga om sättet för aflöningsens utgående till gravörer framhöll chefen för sjökarteverket, att enligt hans mening ackordsarbete fortfarande borde såsom uppmuntran till flit utlämnas, när det vore fråga om nygravyr. Därvid intjänta ersättningsbelopp borde, i den mån de öfversköte den ordinarie aflönigen, betraktas och utgå såsom ersättning för öfvertidsarbete.

Kartverkskommissionen har i sitt utlåtande den 16 mars 1910, i motsats till chefen för sjökarteverket, uttalat den uppfattningen, att kvinnor borde kunna antagas äfven till gravörer. Kommissionen har ock yttrat sig i frågan om ersättning för öfvertidsarbete och därvid med framhållande af den säregna arten af arbetena vid sjökarteverket förordnat, att kartverkschefen skulle vara befogad efter eget bepröfvande i särskilda fall utanordna dylik ersättning.

Marinförvaltningen har i fråga om kvinnors användning uttalat den uppfattning, att vid anställande och befordran af personal vid sjökarteverket, hvars arbeten i allmänhet syntes jämförelsevis synnerligen väl lämpade att utföras af kvinnor, hänsyn icke borde tagas till annat än de sökandes skicklighet och nit, men att i öfrigt det dock vore uppenbart, att nödvändigheten eller lämpligheten af att kunna använda personalen jämväl vid sjömätning måste vid rekryteringen vinna behörigt beaktande.

På anförda skäl ansåg marinförvaltningen emellertid lönesatserna kunna och böra för kvinnliga tjänsteinnehafvare sättas något lägre än för manliga.

Marinförvaltningen har särskildt uttalat sig emot, att gravörer skulle kunna få utöfver den fasta aflöningen uppbära betalning för ackordsarbete.

I fråga om ritar- och gravörpersonalen vid sjökarteverket har *löneregleringskommittén* till en början erinrat, hurusom i det utlåtande, som den 17 november 1908 afgafs af kartverkskommissionen öfver ett då föreliggande förslag till ny stat för sjökarteverket, uttalades, att olika principer för aflöningen vid två hvarandra så nära stående verk som rikets allmänna kartverk och sjökarteverket skulle kunna leda till en olämplig konkurrens emellan de båda verken. Chefen för sjöförsvarsdepartementet hade ock, enligt yttrande till 1909 års statsverksproposition, funnit nämnda uttalande beaktansvärdt.

Därefter har kommittén anført följande:

Att såvidt möjligt enahanda principer borde tillämpas vid reglering af löneförhållandena för civila befattningshafvare vid, å ena sidan, rikets allmänna kartverk och, å andra sidan, sjökarteverket, ansåg äfven kommittén synnerligen önskvärdt.

Kommittén hade fördenskull vid upprättandet af sina förslag i nämnda hänseende haft uppmärksamheten fästad vid förhållandena inom de bägge ifrågavarande kartverken.

Efter det under år 1910 en gravör afgått med pension, vore år 1911 vid sjökarteverket anställda 9 manliga civila ritare och gravörer samt 2 kvinnliga biträden, hvarjämte en underofficer vid flottan tjänstgjorde såsom ritare. Därförutom vore emellertid anställda 5 mer eller mindre utbildade manliga biträden, hvilka sysselsattes med enklare rit- och gravyrarbeten.

För utförande af löpande ritarbeten, som eljest icke skulle i behörig ordning medhunnits, hade, efter hvad för kommittén meddelats, ytterligare — i brist på erforderligt antal kunniga civila sjökortritare — under de två senaste vintrarna en officer och en underofficer från flottan varit kommenderade vid sjökarteverket utöfver det eljest vanliga antalet militär personal.

Chefens för sjökarteverket förslag i fråga om de ordinarie ritare och gravörbeställningarna vid detta verk innebure, att dessa befattningar skulle indelas i två tjänstegrader och att, hvad ritarbefattningarna anginge, i den lägre graden skulle kunna anställas icke blott män utan äfven kvinnor.

Enligt hvad kommittén inhämtat, skulle emellertid för fullgörande af de åligganden, som skulle tillkomma ifrågavarande ritare, någon vana vid sjömätningar vara af stort värde, och chefen för sjökarteverket ansåg därför önskligt, att ritare vid verket måtte komma att deltaga i sjömätningsexpeditioner. Det kunde fördenskull icke anses lämpligt, att kvinna anställdes i ritarbefattning, hvarom nu vore fråga.

Att, såsom kartverkskommissionen föreslagit, kvinna skulle kunna antagas jämväl till gravör vid sjökarteverket, ansåg kommittén icke heller böra ifrågakomma.

Chefen för verket hade i sin skrifvelse den 26 januari 1910 förutsett, att elever skulle komma att först utbildas för ritarbete och därunder pröfvas med hänsyn äfven till lämplighet såsom gravörer och att de, som därvid visade tydliga anlag för gravyr, skulle uttagas för vidare utbildning till gravörer.

Han hade vidare i sitt yttrande den 8 april 1911 framhållit, bland annat, att han ansåge gravyrarbetet vid sjökarteverket vara af den beskaffenhet, att kvinnlig arbetskraft vore mindre tjänlig för dess utförande. Gravyrplåtarna vid sjökarteverket hade, i motsats till hvad fallet vore vid allmänna kartverket, en sådan storlek och tyngd, att deras bearbetning fölle sig synnerligen obekvämt för en kvinna, samtidigt som förekommande lyftning eller transport af sådana plåtar icke lämpligen kunde ombesörjas af en kvinna.

Äfven vid sjökarteverket funnes dock, enligt kommitténs mening, åtskilliga göromål, som med fördel kunde utföras af kvinnor.

Rörande spørsmålet, huruvida kvinna borde åtnjuta samma aflöning som man i motsvarande befattning, hade skiljaktiga meningar yppat sig mellan chefen för sjökarteverket och marinförvaltningen. På detta spørsmål ansåg kommittén sig icke behöfva här ingå. Kommittén hade haft tillfälle att i detta ämne uttala sin mening i sitt betänkande (delen XXVII) den 13 januari 1911 med förslag till grunder, med tillämpning af hvilka infödda svenska kvinnor skulle kunna af Konungen utnännas och befordras till vissa befattningar.

Vid ofvan antydda förhållanden hade kommittén emellertid ansett, att vid sjökarteverket de befattningar, i hvilka kvinnor vore afsedda att användas, borde alldeles skiljas från de manliga ritare- och gravörbefattningarna.

En sådan skillnad ägde rum vid rikets allmänna kartverk och hade af kommittén bibehållits uti dess betänkande, delen XXX, angående den civila personalen vid sistnämnda kartverk.

I fråga om det antal manliga civila ritare och gravörer samt kvinnliga biträden, som syntes böra erhålla ordinarie anställning vid sjökarteverket, hade kommittén på grund af erhållna upplysningar funnit stadigvarande behof föreligga af 6 manliga ritare, 5 manliga gravörer och 2 kvinnliga biträden. Utöfver nämnda befattningshafvare torde dock åtminstone tidtals erfordras ytterligare extra civila arbetskrafter.

Beträffande aflöningsförmånerna å stat för de civila manliga ritarna och gravörerna vid sjökarteverket syntes kommittén icke tillräckliga skäl föreligga att avvika från hvad kommittén föreslagit i afseende å manliga ritare och gravörer vid rikets allmänna kartverk.

I sådant hänseende ville kommittén till en början erinra, att beträffande manliga ritare och gravörer vid rikets allmänna kartverk kommittén, lika med chefen för sistnämnda kartverk, hänfört desamma till *en och samma* tjänstegrad.

I fråga om själfva aflöningen å stat åt omförmälda ritare och gravörer vid rikets allmänna kartverk uttalade kommittén emellertid, att ett af chefen för nämnda kartverk föreslaget aflöningssystem med dels fast aflöning för en arbetstid af sex timmar och dels särskild ersättning för öfvertidsarbete syntes kommittén stå i strid mot de principer, som eljest i allmänhet gällde i fråga om ordinarie befattningshafvares aflöning enligt lönereglerna, som på senare åren blifvit, efter framställningar från Kungl. Maj:t, fastställda af Riksdagen.

Då likväl, yttrade kommittén vidare, enligt nyssnämnda kartverkschefs bestämda mening föreläge ett stadigvarande behof af att för arbetenas behöriga bedrifvande kunna påräkna en till sju timmar utsträckt arbetstid för ifrågasvarande ritare och gravörer och, enligt hvad kommittén inhämtat, vissa motsvarande befattningshafvare i privat tjänst hade en arbetstid af åtta timmar, hade kommittén ansett sig böra utgå från den förutsättningen, att den normala arbetstiden skulle för ordinarie manliga ritare och gravörer vid rikets allmänna kartverk sättas till sju timmar per söckendag och att aflöningen å stat skulle bestämmas därefter.

De till kommittén remitterade handlingar i nu förevarande ärende gäfvade vid handen, att chefen för sjökarteverket ifrågasatt och kartverkskommissionen tillstyrkt, att i vissa fall utöfver aflöning å stat äfven skulle kunna utgå ersättning för öfvertidsarbete till civil personal vid sjökarteverket. Därvid hade sjökarteverkets chef utgått från en ordinarie arbetstid af 6 timmar per söckendag.

Uti sitt den 8 april 1911 afgifna yttrande hade chefen för sjökarteverket påpekat, att vid nämnda kartverk i stor utsträckning förekomme s. k. säsongarbete, som icke kunde fördelas öfver en längre period, utan för hvars behöriga utförande kräfdes, antingen att personalens arbetstid utsträcktes eller att arbetskrafterna förstärktes. Emellertid hade bemälda chef i samma yttrande tillika anmärkt, att, om med införande af kostnadsfri ledighet under en månad årligen för ritare- och gravörpersonalen skulle följa skyldighet att under viss kortare tid af året, enligt chefens bestämmande, arbeta 7 timmar i stället för, såsom för närvarande, 6 timmar om dagen, någon inskränkning gifvetvis skulle inträda i det vid sjökarteverket nu förekommande öfvertidsarbetet.

Det hade syntts kommittén, att äfven vid sjökarteverket arbetstiden å tjänsterummet för den ordinarie manliga ritare- och gravörpersonalen borde sättas till i allmänhet minst sju timmar per söckendag utan ersättning för s. k. öfvertidsarbete. Därigenom skulle, enligt kommitténs åsikt, vinnas ej obetydligt för det arbete, som kunde någorlunda jämnt fördelas under längre perioder.

Därest under någon afsevärd del af året tjänstgöringen måste på grund af hopadt arbete utsträckas väsentligen öfver sju timmar, borde i stället skäligen inskränkning af arbetstiden kunna medgifvas, när arbetet vore mindre brådskande.

Ett dylikt förfaringsätt syntes kommittén icke innebära någon af-

vikelse från hvad eljest vid löneregleringar under de senare åren för ett flertal ämbetsverk blifvit bestämdt i enahanda hänseende.

Riksdagen hade nämligen uppställt såsom förutsättning för godkännande af en mängd lönestater, att Kungl. Maj:t före den tidpunkt, då staterna skulle träda i kraft, meddelat föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänsteinnehafvare skulle, i den mån ej undantag kunde anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes viss minimitid hvarje söckendag. Erforderliga bestämmelser i sådant hänseende vore ock meddelade i de sedermera af Kungl. Maj:t utfärdade instruktioner för vederbörande verk.

Med utgående från att en minimiarbetstid af i allmänhet sju timmar per söckendag blefve föreskrifven för ordinarie manliga ritare och gravörer vid sjökartverket, ansåg kommittén aflöningsformerna å stat för nämnda befattningshafvare kunna bestämmas till enahanda belopp, som af kommittén föreslagits för motsvarande befattningshafvare vid rikets allmänna kartverk, eller en begynnelseaflöning af 2,400 kronor, däraf 1,300 i lön, 800 i tjänstgöringspenningar och 300 i ortstillägg, hvartill skulle kunna komma fyra ålderstillägg efter resp. 5, 10, 15 och 20 år, hvart och ett ålderstillägg å 400 kronor, däraf 300 skulle utgöra lön och 100 tjänstgöringspenningar. Slutaflöningen skulle alltså blifva 4,000 kronor och högsta pensionsunderlaget uppgå till 2,500 kronor.

Mot de af chefen för sjökartverket föreslagna kompetensfordringarna beträffande ritare och gravörer vore från kommitténs sida icke något att erinra.

Bemålde chef hade likaledes såsom villkor för erhållande af ordinarie anställning såsom ritare eller gravör föreslagit, att sökande skulle hafva fyllt 22 år. Kommittén ansåg detta synnerligen lämpligt och hade i sitt förslag beträffande rikets allmänna kartverk äfven upptagit detta villkor för motsvarande befattningshafvare vid sistnämnda kartverk.

Såsom redan blifvit antydt, hade kommittén ansett, att vid sjökartverket förefunnes stadigvarande behof af två kvinnliga biträdesbefattningar.

I betänkande (delen VII), som kommittén den 31 oktober 1907 afgifvit, hade kommittén hemställt, att åt biträden, som för stadigvarande arbetsuppgifter vore hos statsmyndigheter anställda eller där-
efter anställdes, måtte gifvas en fast, dock icke ordinarie anställning.

Emellertid hade 1910 års riksdag, på framställning af Kungl. Maj:t, medgifvit, att på ordinarie stat finge uppföras hos fängvårdsstyrelsen 1 skrifbiträde och hos generaltullstyrelsen 2 kvinnliga skrifbiträden. Sedermera hade vid 1911 års riksdag, likaledes på framställningar af Kungl. Maj:t, bifallits uppförande å ordinarie stat af 12 skrifbiträden hos nedre justitierevisionen, 1 kvinnligt skrifbiträde hos direktionen öfver folkskollärarnas pensionsinrättning m. fl. pensions- och understödsanstalter äfvensom 5 kvinnliga biträdesbefattningar hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. I det yttrande i detta ämne, som chefen för justitiedepartementet den 14 januari 1910 afgifvit till statsrådsprotokollet vid behandling inför Kungl. Maj:t af frågan om skrifbiträdet hos fängvårdsstyrelsen, hade bemälde departementschef förklarad sig anse, att när för en myndighet föreläge ett verkligt och stadigvarande behof af biträde samt myndigheten kunde för statstjänsten utnyttja bitrådets arbetskraft i hufvudsakligen samma omfattning som den ordinarie personalens, en dylik biträdesbefattning borde uppföras å myndighetens ordinarie stat. Den af chefen för justitiedepartementet sålunda häfdade allmänna princip syntes hafva blifvit af både Kungl. Maj:t och Riksdag godkänd. Med den uppfattning, som alltså numera gjort sig gällande, syntes här ifrågavarande kvinnliga biträdesbeställningar vid sjökartverket vara att hänföra till sådana befattningar, som borde ifrågakomma till uppförande såsom ordinarie tjänster.

Uti ett den 29 juni 1911 afgifvit betänkande (delen XXIX) hade kommittén — såsom den vidare erinrat — framlagt förslag i fråga om uppförande å ordinarie stat af vissa kvinnliga biträden hos ämbetsverk och myndigheter.

Enligt berörda förslag skulle aflöningarna till de biträden, för hvilka den normala arbetstiden kommer att utgöra sex timmar hvarje söckendag, uppdelas i två typer, en normal (motsvarande den vid 1910 och 1911 årens riksdagar för fängvårdsstyrelsen m. fl. verk antagna) och en afsedd för biträden med mera kvalificerade uppgifter.

Den senare aflöningstypen hade kommittén ansett böra bestämmas till 800 kronor i lön, 650 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, där sådant utginge med fullt belopp, eller sammanlagdt 1,600 kronor, hvartill skulle kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 200 kronor, efter fem och tio år. Slutaflöningen blefve då 2,000 kronor och i pension skulle kunna erhållas 1,200 kronor.

Uti sistnämnda betänkande hade kommittén föreslagit, att å domänstyrelsens stat måtte uppföras ett biträde och å landtmäteristyrelsens

stat likaledes ett biträde med nyssberörda för biträden med mera kvalificerade arbetsuppgifter afsedda aflöning.

Det förra af dessa två biträden skulle hafva till uppgift att upprätta situationskartor öfver allmänna skogar och kopiering af skogskartor; det senare biträdet skulle hufvudsakligen sysselsättas med kartritning, särskildt kopiering af hos landtmäteristyrelsen förvarade kartor.

Beträffande kvinnliga ritare vid rikets allmänna kartverk hade kommittén uti delen XXX af sina betänkanden uttalat, att, då dessa ritare syntes kunna jämnställas med de nyss omförmälda biträdena hos domänstyrelsen och landtmäteristyrelsen samt den normala arbetstiden för de kvinnliga ritarna vid rikets allmänna kartverk syntes böra sättas till 6 timmar, kommittén ansåg sig böra för kvinnlig ritare vid sistnämnda kartverk föreslå enahanda aflöning, som kommittén i sitt ofvanberörda betänkande den 29 juni 1911 ifrågasatt för biträden med mera kvalificerade arbetsuppgifter.

Hvad de bägge kvinnliga biträdena vid sjökarteverket anginge, ansåg kommittén det ena vara att hänföra till biträden med mera kvalificerade arbetsuppgifter, under det att det andra vore att jämnställa med vanligt skrifbiträde.

Vid sådant förhållande och då den normala arbetstiden för dessa bägge biträden syntes böra bestämmas till 6 timmar, torde aflöningen för det ena biträdet kunna sättas lika med den för kvinnlig ritare vid rikets allmänna kartverk föreslagna och för det andra biträdet böra utgå i enlighet med den af Riksdagen godkända typen för kvinnligt biträde vid fångvårdsstyrelsen och generaltullstyrelsen m. fl. verk.

Arbetsledare.

Chefen för sjökarteverket har ock hemställt, att i staten måtte få uppföras ett belopp af 600 kronor såsom arfvode till en arbetsledare. Detta arfvode borde icke vara fast utan utgå per månad till den vid verket tjänstgörande officer eller ritare, som chefen ansåge äga största förutsättningen att kunna med drift och skicklighet leda och fördela de arbeten, som ankomme på ritare och gravörer.

Enligt *kommitténs* mening borde gifvetvis vid sjökarteverket finnas någon bland verkets personal, som under chefen närmast utöfvade ledningen af rit- och gravyrarbetena samt svarade för dessas behöriga gång. I förbigående erinrades af kommittén, att vid rikets allmänna kartverk för närvarande en generalstabsofficer af regementsofficersgrad vore föreståndare för den topografiska afdelningens reproduktionsdetalj, inom hvilken enligt gällande instruktion »alla sådana rit-, gravyr- och korrekturläsningens arbeten utföras, hvilka afse konceptkartornas bearbetning för utgifning».

Beträffande beloppet af det föreslagna arfvodet till en arbetsledare vid sjökarteverket har kommittén ansett någon erinran ej skäligen kunna göras.

Uti det af *chefen för sjökarteverket* den 26 januari 1910 framlagda löneregleringsförslaget har bland ordinarie befattningshafvare äfven upptagits en tryckeriföreståndare.

Tryckeri-
föreståndare.

Till stöd därför har kartverkschefen yttrat hufvudsakligen följande:

En tryckeriföreståndare vore för verket oumbärlig, och tjänsten finnes redan samt vore försedd med en innehafvare, som mot öfverenskomna ackordspriser ansvarade för utförandet af allt arbete på tryckeriet.

Arbetena på tryckeriet och i laboratoriet svällde tidtals ut till sådan omfattning, att stor brådska vore rådande och föreståndaren behöfde anlita ända till tre biträden för att medhinna desamma; någon gång sjönke de så, att fullt arbete knappast förefunnes ens för tryckeriföreståndaren.

I betraktande därpå att en god tryckeriföreståndare kunde vara synnerligen svår att ersätta, vore det för verket angeläget att kunna bereda en sådan tjänsteman fast anställning.

Tryckning af så stora koppargravyrer som sjökarteverkets förekomme antagligen icke annorstädes inom vårt land än vid detta verk, hvarför någon van sådan koppartryckare i regel icke stode att erhålla. Förjämningen af de dyrbara kartplåtarna vore dessutom en förrättning, som, om den icke sköttes rätt, kunde förorsaka skada på plåtarna.

För att vara säkerställd mot afbrott i tryckeriarbetet borde sjökarteverket egentligen förfoga öfver två fast anställda koppartryckare, såsom förhållandet vore vid det danska sjökortarkivet, där dock årligen trycktes endast ungefär hälften så många kort som vid det svenska sjökarteverket.

Chefen för sjökarteverket ansåg fördenskull, att tryckeriföreståndaren borde vara fast aflönad, dock icke högre än att den fasta aflönningen endast borde utgöra en stomme, till hvilken han genom flitigt ackordsarbete borde kunna lägga ytterligare förtjänst. Ackordsarbetet borde beräknas så, att han kunde skaffa sig en sammanlagd årsinkomst om 3,000 å högst c:a 4,000 kronor, utom hvad som tillflöte honom för aflönande af biträden.

Frågan om anställande af ersättningsman för tryckeriföreståndaren

ansåg chefen böra lösas på det sättet, att föreståndaren såsom villkor för fast anställning utfäste sig att i sin tjänst använda ett biträde, som skulle vara fullt förtroget med koppartryckeriets samtliga arbetsmetoder och som vid tillfälligt förfall för föreståndaren kunde intaga dennes plats.

Aflöningen till tryckeriföreståndaren hade i det af vederbörande myndigheter den 15 april 1908 afgifna förslaget till ny stat för sjökarteverket upptagits till 2,000 kronor per år att utgå såsom arfvode. För att äfven han måtte blifva i tillfälle att erhålla pensionsrätt, hemställdes af kartverkschefen, att tryckeriföreståndarens aflöning måtte få utgå i form af lön och tjänstgöringspenningar. Aflöningen, som borde utbetalas i afräkning på ackordsvis intjänta belopp, syntes chefen böra utgå efter samma grund, som han föreslagit beträffande ritare och gravörer i lägre grad.

Kartverkskommissionen har uti sitt utlåtande i förevarande ärende förklarad, att kommissionen, i hvad den föreslagna staten afsåg tryckeriföreståndaren, tillstyrkte densamma, under förutsättning att ackordet afpassades så, att tryckeriföreståndaren, efter afdrag af hvad han behöfde använda till aflönande af egna biträden, kunde skaffa sig en sammanlagd årsinkomst om 3,000 högst 4,000 kronor, däruti inberäknad fast aflöning med ålderstillägg.

Marinförvaltningen har visserligen uti sitt utlåtande den 18 augusti 1910 såsom regel afstyrkt, att chefen för sjökarteverket skulle erhålla bemyndigande att kunna i vissa fall åt tjänsteinnehafvare vid verket uppdraga att utföra arbete mot särskild öfverenskommen ersättning. Beträffande tryckeriföreståndaren höll marinförvaltningen dock före, att chefen för sjökarteverket tilläfventyrs borde för framtiden äga sådant bemyndigande, enär tryckeriföreståndaren upptagits i lönestaten hufvudsakligen i ändamål att honom måtte beredas pension. I aflöningsstaten borde likväl i sådant fall, såsom jämväl af kartverkskommissionen för motsvarande fall påyrkats, viss ersättning för särskilda ackordsarbeten upptagas.

Chefen för sjökarteverket har uti sitt den 8 april 1911 afgifna yttrande i ärendet framhållit, att, enligt hans förmenande, kartverkskommissionen icke, såsom marinförvaltningen syntes antaga, afsett, att visst belopp för enbart ackordsersättningar skulle inflyta i staten, än mindre att de olika ackordspriserna skulle däri specificeras.

Däremot hade kommissionen ifrågasatt, att alla vid sjökarteverket förekommande ersättningar för ackordsarbeten, öfvertids- och extra-

arbeten och dylikt skulle med förslagsvis beräknadt totalbelopp upptagas i aflöningsstaten. Så hade jämväl skett i det nya statförslag, som af kartverkschefen uppgjorts och bilagts hans förnyade yttrande i ärendet.

Kommissionen syntes emellertid hafva förutsatt, att, såsom dittills ägt rum, kartverkschefen skulle efter föreliggande omständigheter bestämma grunderna och ersättningen för ackordsarbete.

Ackordspriserna måste på grund af inträdande ändrade förhållanden tid efter annan undergå jämkning. Med hänsyn därtill skulle det möta svårighet och vara opraktiskt att i aflöningsstaten upptaga specifika belopp för dylika ersättningar.

Beträffande särskildt tryckeriföreståndaren ansåg kartverkschefen det böra bemärkas, att i det ackordsbelopp, som till denne utbetalades, inginge ersättningen för det arbete, som utfördes af hans biträden.

Skulle ackordssystemet befinnas olämpligt för aflönande af tryckeripersonalen, måste dels föreståndaren i staten uppföras med full lön, dels för tryckeribiträdena, hvilka för sjökartverket ej kunde undvaras, liksom för extra ritare och gravörer beräknas i staten visst belopp till arfvoden.

För sådant fall syntes för tryckeriföreståndaren böra beräknas samma aflöningsförmåner som för ritare i den föreslagna högre graden.

Såsom ersättning till biträdena, hvilka syntes böra antagas såsom månadslönare genom kontrakt, borde lämpligen tills vidare utgå arfvoden

till ett biträde af 150 kronor per månad

och » » » » 90 » » » »

Aflöningen för tryckeripersonalen borde i så fall afse en beräknad arbetstid af 8 timmar om dagen.

I detta sammanhang anmärktes slutligen, att, enär arbetet i tryckeriet stode i direkt förhållande till sjökortomsättningen, hvilken icke kunde i förväg exakt beräknas, den rationellaste lösningen af frågan om aflöningen till tryckeripersonalen syntes chefen vara, att kostnaden därför såväl som för själfva tryckningen finge direkt bestridas af inkomsterna af kartförsäljningen, i hvilket fall för dessa kostnader något belopp ej behöfde uppföras i stat. En så rent affärsmässig lösning af denna fråga hade han dock ej ansett sig böra föreslå.

Lönereglerskommittén har till en början i denna fråga erinrat, hurusom det för sjökartverket erforderliga trycket af sjökort och därmed sammanhängande arbete utfördes genom verkets egen försorg och inom dess lokaler.

Därefter har kommittén vidare anført, att, såsom af det föregående framginge, arbetet utlämnades på ackord till den vid verket anställde tryckeriföreståndaren, hvilken ålåde att själf aflöna erforderliga biträden.

Omfattningen af arbetet vore dock synnerligen växlande allt efter olika årstider och på grund af tidtals ingående större beställningar å sjökort. Under det att nämligen stundom sysselsättning knappast kunde beredas tryckeriföreståndaren själf, fordrades däremot tidtals, särskildt kort före seglationstidens början, ett synnerligen forceradt arbete af tryckeriföreståndaren, hvilken då kunde behöfva anlita ända till tre biträden.

Det torde i detta sammanhang påpekas, att vid rikets allmänna kartverk tryckningen af detta verks kartor vore öfverlämnad till enskildt företag, »generalstabens litografiska anstalt». Erforderligt koppartryck verkställdes dock inom kartverkets lokaler, men af nyssnämnda anstalts personal; öfrigt karttryck ägde rum vid anstalten. Äfven kartornas distribution ombesörjdes af samma anstalt.

Det skulle måhända kunna ifrågasättas, att äfven tryckningen af sjökort blefve öfverlämnad till enskildt företag.

Afsevärda olägenheter skulle emellertid enligt uppgift vara förenade med en dylik anordning; frågan vore dock föremål för utredning inom sjökarteverket.

Då under antydda förhållanden spörsmålet om förändrade anordningar för utförande af trycknings- och därmed sammanhängande arbeten för sjökarteverket syntes kommittén böra tills vidare lämnas öppet, hade kommittén ansett sig icke kunna tillstyrka, att tryckeriföreståndaren nu erhöle ordinarie anställning vid sjökarteverket.

Skulle emellertid jämväl framdeles en tryckeriföreståndare komma att kvarstå i verkets tjänst så länge, att han enligt de för ordinarie befattningshafvare i allmänhet gällande grunder skulle vara berättigad till pension, skulle Riksdagen förmodligen icke undandraga sig att, på särskild framställning, bevilja tryckeriföreståndaren skälig pension, såsom skett, då förre tryckeriföreståndaren vid sjökarteverket A. J. Aurell vid 1907 års riksdag beviljades en årlig pension af 2,000 kronor.

Då kommittén sålunda ansett sig icke böra föreslå någon ändring i tryckeriföreståndarens ställning, syntes det nuvarande aflönings sättet böra kunna bibehållas och alltså ersättningen till tryckeriföreståndaren utgå efter ackord, med åliggande för denne att aflöna af honom använda biträden.

I det förslag till stat, som den 15 april 1908 afgafs af vederbö- Vaktmästare.
 rande myndigheter, upptogs 1 vaktmästare med lön, tjänstgöringspen-
 ningar och ortstillägg af tillhopa 1,200 kronor och med rätt till ett
 ålderstillägg å 100 kronor, d. v. s. samma aflöningsbelopp, som vid den
 af 1907 års Riksdag antagna löneregleringen för statskontoret be-
 stämdes för vaktmästare i allmänhet vid centralt ämbetsverk.

Uti sin framställning den 26 januari 1910 har *chefen för sjökarteverket*
 äfven framlagt förslag till förbättrade aflöningsförmåner för vaktmästa-
 ren. Kartverkschefen har därvid uttryckt den förhoppningen, att, äfven
 om hans löneregleringsförslag i öfrigt icke skulle kunna förverkligas,
 på sätt han tänkt sig, vaktmästaren i allt fall måtte få sina aflönings-
 förmåner reglerade till mera likhet med andra vaktmästares aflöning.

Marinförvaltningen har i sitt yttrande i förevarande ärende uttalat,
 att vaktmästarens förmåner syntes böra likställas med dem, som förunnats
 vaktmästare vid de ämbetsverk, som nyreglerats vid 1910 års riksdag.

Chefen för sjökarteverket har uttalat sig i samma riktning i sitt
 yttrande den 8 april 1911.

Då vid sjökarteverket gifvetvis förefinnes stadigvarande behof af
 en vaktmästare, har *kommittén* ansett sig böra, under förutsättning att äfven
 åt andra civila befattningshafvare vid sjökarteverket gäfves ordinarie
 anställning, tillstyrka, att en ordinarie vaktmästarebefattning blefve
 uppförd å sjökarteverkets stat med de aflöningsförmåner, som vid 1910
 och 1911 årens riksdagar bestämts för andre vaktmästare vid statskon-
 toret m. fl. centrala ämbetsverk.

Beträffande kompetensfordringar för och tillsättning af civila be- Tillsättning af
tjänster.
 fattningar vid sjökarteverket har *kommittén* framhållit, att föreskrifter
 därom syntes böra inflyta i blifvande ny instruktion för verket, hvilken
 torde komma att affattas med hänsyn till den lönereglering, som kunde
 blifva genomförd. I detta ämne har *kommittén* särskildt förklarat sig
 anse önskvärdt, att den föreslagne aktuarien måtte komma att utnämnas
 af Kungl. Maj:t samt att bestämmelse måtte meddelas i syfte att
 ordinarie anställning såsom manlig ritare eller gravör icke måtte kunna
 erhållas förr än efter fyllda 22 års lefnadsålder.

I fråga om arbetstiden har *kommittén* erinrat, att, på sätt *chefen* Arbetstid.
 för sjökarteverket meddelat, den normala arbetstiden i verkets lokaler
 för manliga ritare och gravörer under de senaste åren utgjort sex tim-
 mar per söckendag, därvid dock vore att märka, att tidtals förekommit
 arbete å öfvertid mot särskild ersättning. Under hänvisning till tidigare
 gjorda uttalanden i ämnet har *kommittén* hemställt, att såsom förut-

sättning för godkännande af den blifvande nya aflöningsstaten för den civila personalen vid sjökarteverket måtte uppställas, att, för så vidt tjänstgöringen vore förlagd till verkets lokaler i Stockholm, ordinarie tjänsteinnehafvare skulle, i den mån ej undantag kunde anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes, manliga ritare och gravörer minst 7 timmar och öfriga tjänsteinnehafvare minst 6 timmar hvarje söckendag, dock att arbetstiden för kvinnlig befattningshafvare icke finge i något fall utsträckas med mera än en timme.

Under pågående sjömätningar och därmed sammanhängande arbeten öfverstiger arbetstiden för den däri deltagande personalen väsentligt den för arbeten i verkets lokaler i Stockholm bestämda arbetstiden; och har kommittén ansett sig icke böra föreslå några särskilda föreskrifter om arbetstiden under dylika arbeten utanför verkets lokaler i Stockholm.

Aflöningsvillkor och semester.

För åtnjutande af de aflöningsförmåner, som i blifvande aflöningsstat komme att upptagas för ordinarie civila befattningshafvare vid sjökarteverket, har kommittén föreslagit villkor och bestämmelser af i tillämpliga delar samma innehåll, som vid senare löneregleringar plägat fastställas. Med hänsyn till den mindre fasta anställning, som flertalet civila befattningshafvare vid verket hittills åtnjutit, har kommittén funnit skäl att bland dessa bestämmelser föreslå, att det skulle ankomma på Kungl. Maj:ts pröfning, om och i hvad mån befattningshafvare, som vid den nya statens ikraftträdande vore anställd vid sjökarteverket och antoges till ordinarie befattningshafvare å den nya staten, finge för åtnjutande af aflöningsförhöjning genom ålderstillägg äga räkna sig till godo den föregående tjänstgöringen vid sjökarteverket, därvid dock manlig ritare eller gravör ej i något fall borde tillgodoräknas tjänstgöring före det han fyllt 22 år.

I fråga om semester har af kommittén föreslagits, att dylik ledighet årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af aktuarien, de manliga ritarna och gravörerna äfvensom de kvinnliga biträdena en hvar under en månad samt af vaktmästaren under femton dagar. Under pågående sjömätningar och andra därmed sammanhängande utarbeten borde dock semester i regel ej få åtnjutas af däri deltagande personal.

Pensionsförhållanden.

Löneregleringskommittén har påpekat, att därest ordinarie anställning bereddes vissa civila befattningshafvare vid sjökarteverket, komme däraf ock att följa rätt för dem till pension.

Enligt hvad chefen för sjökarteverket meddelat, äro en ritare och vaktmästaren vid verket redan delägare i flottans pensionskassa.

Såväl bemålde chef som marinförvaltningen hafva emellertid ansett den ordinarie civila personalen vid sjökarteverket böra i afseende å såväl egen pensionering som pensionering af änkor och barn likställas med civila befattningshafvare i allmänhet.

Beträffande de civila befattningshafvare inom sjökarteverket, hvilka redan vunnit inträde i flottans pensionskassa och som må erhålla ordinarie befattning vid verket, har marinförvaltningen ansett samma föreskrifter böra gälla, som rörande delägareskap i nämnda kassa för befattningshafvare vid marinförvaltningens civilafdelning meddelats genom kungl. kungörelsen den 23 december 1908.

Mot hvad sålunda blifvit i pensionshänseende föreslaget beträffande ordinarie civila befattningshafvare vid sjökarteverket, har kommittén icke haft något att erinra.

I fråga om pensionsålder för den civila personal, som vunne anställning å ordinarie stat och därigenom erhöle pensionsrätt, har kommittén jämväl afgifvit förslag. Då emellertid kommitténs förslag i denna del torde böra öfverlämnas till finansdepartementet, saknar jag anledning närmare ingå på hvad kommittén härutinnan föreslagit.

Af den civila personalen vid sjökarteverket skulle den föreslagna aktuarien äfvensom, enligt hvad kartverkschefen tänkt sig, i vissa fall manliga ritare komma att deltaga i sjömätnings- och därmed sammanhängande arbeten.

Ersättning
under resor
och sjömät-
ningsarbeten.

Kartverkschefen har beträffande aktuarien uti sin framställning den 26 januari 1910 hemställt, att denne tjänsteman vid utförande af tjänsteuppdrag utom Stockholm skulle få tillgodoräkna sig rese- och traktementsersättning enligt 4:e klassen i gällande resereglemente. Vid deltagande i sjömätningsexpedition borde emellertid under uppehållet ombord traktamentet utgå med endast 6 kronor (i stället för 8 kronor) för dag, med skyldighet för befattningshafvaren att själf bekosta erhållen kost ur officersmässen.

Därjämte har kartverkschefen uttalat, att, därest till nu ifrågavarande tjänsteman skulle anses behöfva förekomma särskild ersättning vid arbeten på fältet, kartverkschefen finge därom framdeles inkomma med underdånigt förslag.

Då anledning förekomme att beordra ritare att företaga resa eller deltaga i sjömätningsexpedition, borde enligt kartverkschefens mening resekostnadsersättningen få utgå enligt 5:e klassen i resereglementet samt dagtraktamente under resa med 6 kronor (alltså samma dagtrakta-

mente som enligt 5:e klassen i resereglementet) och under uppehåll ombord med 4 kronor, med skyldighet för befattningshafvaren att bestrida kostnaden för kost ombord i underofficersmässen.

Hvad kartverkschefen sålunda föreslagit i fråga om rese- och traktamentsersättningar under tjänsteresor samt sjömätningsexpeditioner och därmed sammanhängande arbeten har gifvit kommittén anledning till allenast den erinran, att, då den föreslagna aktuarien i allmänhet ej torde komma att vistas ombord på sjömätningssartyg, det syntes kommittén, att dagtraktamente till nämnda befattningshafvare skäligen borde kunna få utgå med samma belopp under vistelse ombord som under resor eller arbeten i land.

I detta sammanhang har kommittén erinrat, att i betänkandet beträffande den civila personalen vid rikets allmänna kartverk af kommittén föreslagits, att civil befattningshafvare vid sistnämnda kartverk, hvilken förrättade geodetiska fältarbeten, måtte utöfver resekostnads- och traktamentsersättning enligt resereglementet under dylika arbeten åtnjuta särskild godtgörelse med 1 krona 50 öre om dagen.

Denna särskilda ersättning, hvilken sedan längre tid tillkommit dem, som förrättat geodetiska fältarbeten för rikets allmänna kartverk, hade kommittén ansett motiverad af dessa arbetens särskildt ansträngande beskaffenhet och af nödvändigheten för geodetpersonalen att under fältarbeten ständigt ombyta kvarter.

Däremot hade kommittén ansett, att den ersättning för uppmätt ytvidd och den godtgörelse för utstakade och mätta triangelpunkter, som hittills tillkommit civila befattningshafvare vid rikets allmänna kartverk, borde i sammanhang med den af kommittén föreslagna löne-regleringen för sistnämnda personal indragas.

Hvad aktuarien vid sjökarteverket beträffar, syntes kommittén icke anledning förefinnas att, utöfver resekostnadsersättningen och dagtraktamentet enligt resereglementet, föreslå för honom någon särskild godtgörelse under geodetiska arbeten.

Lika litet som för den civila geodetpersonalen vid rikets allmänna kartverk ansåg kommittén böra för aktuarien vid sjökarteverket ifrågakomma ersättning för uppmätt ytvidd eller godtgörelse för utstakade och mätta triangelpunkter.

Anslag till
arfvoden åt
extrapersonal,
gratifikationer
och vikariats-
ersättningar.

Utöfver den af kommittén föreslagna ordinarie personalen borde emellertid enligt löneruleringskommitténs mening finnas extra civil personal för arbetets behöriga gång samt för rekrytering af den ordinarie personalen, och har kommittén härom yttrat följande:

Chefen för sjökarteverket hade uti sin framställning af den 26 januari 1910 beträffande den tjänsteman vid sjökarteverket, som uti kommitténs föreliggande förslag benämndes aktuarie, uttalat, att han före sin fasta anställning vid verket borde hafva tjänstgjort såsom aspirant. Tjänstgöringstiden som aspirant skulle i allmänhet räcka minst två år, men skulle kunna inskränkas, därest aspiranten förut inhämtat praktisk färdighet i geodetiska mätningar. I likhet med hvad som af chefen för rikets allmänna kartverk föreslagits beträffande geodetaspirant, borde enligt chefens för sjökarteverket mening äfven nu ifrågavarande aspirant få åtnjuta ett årsarfvode af 2,000 kronor.

Att för rekrytering af aktuariebefattningen vid sjökarteverket det kunde blifva nödigt att understundom anställa en aspirant, syntes kommittén vara otvifvelaktigt. Att åter ständigt hafva tillgång till en dylik aspirant finge ej anses vara af behof påkalladt.

Vidkommande ersättningen till dylik aspirant i de fall, då en sådan befunnes böra antagas, ansåg sig kommittén böra, i anslutning till hvad som skett i kommitténs betänkande beträffande den civila personalen vid rikets allmänna kartverk, uttala, att enligt kommitténs mening arfvode till nämnda aspirant icke borde bestämmas till fixt belopp utan till en början utgå med ett relativt lägre belopp och sedan kunna höjas, dock icke utöfver ett visst belopp, hvilket syntes kommittén lämpligen kunna sättas till 2,000 kronor.

I sjökarteverkets stat för år 1911 vore uppfördt ett belopp af 1,320 kronor till aflönande af en bokförare.

Kommittén hade ansett sig böra beräkna ett belopp för anställande af ett biträde vid sjökarteverket med åliggande att föra räkenskaper och diaries samt att hafva tillsyn öfver verket tillhöriga inventarier och arbetsmaterialier äfvensom att biträda vid korrespondens o. d.

Det skulle till äfventyrs kunna ej utan fog ifrågasättas att vid sjökarteverket inrätta en ordinarie befattning för utförande af nu antydda göromål. Då emellertid någon ytterligare och närmare erfarenhet torde böra vinnas dels angående de kvalifikationer, som borde fordras i afseende å nu ifrågavarande befattningshafvare, och dels beträffande omfattningen af de göromål, som kunde honom anförtros, hade kommittén ansett lämpligast, att de ofvannämnda göromålen tills vidare bestredes af extra arbetskraft.

Enligt hvad för kommittén uppgifvits, skulle det emellertid under vissa förhållanden blifva erforderligt att för aflönande af ett tillräckligt kvalificerad biträde med nyssberörda göromål hafva tillgång till ett belopp af ända upp till 2,500 kronor; och då, vid bifall till hvad kom-

mittén i det följande ämnade föreslå, grunderna för aflöningen till extra civil personal vid sjökartverket skulle bestämmas af Kungl. Maj:t, hade kommittén ansett sig kunna för nu ifrågavarande ändamål beräkna ett belopp af högst 2,500 kronor.

För beredande af extra civila arbetskrafter vid utförandet af rit- och gravyrarbeten hade kommittén afsett ett belopp af 5,500 kronor.

Redan uti delen I af sina betänkanden, innefattande allmänna förut-sättningar och grunder för en reglering af löneförhållandena m. m. inom de centrala ämbetsverken, hade kommittén uttalat såsom sin mening, att grunderna för aflöningen till extra ordinarie tjänstemän och extra ordinarie vaktbetjänte inom de centrala ämbetsverken i allmänhet borde bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af vederbörande ämbetsverk.

Det hade syns kommittén, att jämväl i fråga om aflöningen till vederbörande extra personal vid sjökartverket grunderna borde bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af kartverkschefen. Äfven beträffande grunderna för rese- och traktamentsersättning till den nämnda extra personalen under sjömättnings- och därmed sammanhängande arbeten torde Kungl. Maj:t böra lämna erforderliga föreskrifter.

Till gratifikationer åt ritar- och gravörelever vid sjökartverket hade kommittén beräknat ett belopp af 400 kronor.

Vid rikets allmänna kartverk hade hitintills ritar- och gravörelever plägat under sin utbildningstid vid verket erhålla årlig gratifikation af omkring 200 kronor såsom uppmuntran för visade framsteg. Dessa sist-nämnda elever ansåges icke under sin tvååriga utbildningstid kunna utföra något i egentlig mening för kartverket nyttigt arbete, och hade fördenskull endast gratifikation ansetts böra utgå till dem.

Vid sjökartverket däremot kunde elever efter någon kortare öfnings-tid användas till enklare arbeten vid verket.

I den mån elever vid sjökartverket sålunda komme att utföra för verket nyttigt arbete, torde åt dem såsom ett slags extra ritare kunna beredas skälig ersättning af de medel, som afsetts för extra arbetskrafter vid utförandet af rit- och gravyrarbeten.

Till vikariatsersättningar under semesterledigheter äfvensom till er-forderliga fyllnadsbelopp för ersättande af vikarier för vissa lägre aflönade befattningshafvare under sjukdomsfall hade kommittén i sin be-räkning af nu ifrågavarande anslag upptagit ett belopp af 2,400 kronor.

Kommittén hade vid beräklandet af nämnda ersättningar utgått från att, därest vikarie förordnades för kvinnligt biträde, vikarie för biträde i den högre graden borde erhålla ett skäligt ansedt belopp af 100 kronor per månad och vikarie för biträde i den lägre graden

ett belopp af 75 kronor per månad, samt att till vikarie för vaktmästaren borde utgå en ersättning af högst 3 kronor om dagen.

I anslutning till hvad kommittén sålunda i sitt betänkande anført, har kommittén utarbetat följande förslag till aflöningsstat för den civila personalen vid sjökarteverket:

Förslag till
stat.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämmt anslag.					
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 manlig ritare eller gravör...	1,300	800	300	2,400	
10 manliga ritare eller gravörer	13,000	8,000	3,000	24,000	Härtill kunna komma fyra ålderstillägg, hvar och ett å 400 kronor, efter respektive 5, 10, 15 och 20 år. Af hvarje ålderstillägg utgöra 300 kronor lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 kvinnligt biträde	800	650	150	1,600	
1 " "	600	450	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arfvode åt den, som förordnas att leda och öfvervaka rit- och gravyrarbetena	—	—	—	600	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till arfvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritare och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	47,800	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	52,800	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Den för sjökarteverket för år 1912 af Kungl. Maj:t fastställda staten, hvilken finnes återgifven å sid. 16 här ofvan, upptager under rubriken »aflöningar» ett sammanlagdt belopp af 31,000 kronor. »Allmänna utgifter» upptagas i staten till sammanlagdt belopp af 191,000 kronor. Utgiftsstaten för år 1912 slutar alltså på en summa af 222,000 kronor. Till bestridande af dessa kostnader äro afsedda dels anslagen i riksstaten, däraf 65,000 kronor å ordinarie stat och 104,000 kronor å extra ordinarie stat, dels beräknad inkomst af sjökortförsäljningen under år 1911, 32,000 kronor, dels ock anslag från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor.

Kommittén har framhållit, att då sjökarteverkets ordinarie anslag syntes i första hand böra afses för aflöningar jämte ålderstillägg, skulle, därest vid en jämförelse till utgångspunkt toges det i staten för år 1912 under aflöningar upptagna beloppet 31,000 kronor, kommitténs förslag, som upptog för samma ändamål 52,800 kronor, innebära en förhöjning i ordinarie anslag med 21,800 kronor, men att kommitténs förslag ej syntes föranleda någon afsevärd förändring af de hittills i vederbörande stater under rubriken »allmänna utgifter» uppförda utgiftsposterna.

Såsom synes af det föregående, har kommittén hemställt, att vid antagande af kommitténs förslag till ny aflöningsstat 47,800 kronor borde utgå såsom bestämdt anslag och 5,000 kronor — till ålderstillägg — såsom förslagsanslag. Återstoden af det belopp, som ansåges böra uppföras å ordinarie stat, borde enligt kommitténs mening bibehålla det nuvarande ordinarie anslagens karaktär af reservationsanslag.

I detta sammanhang har kommittén tillika hemställt till öfvervägande, i hvad mån det extra anslaget till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster borde öfverföras till anslag å ordinarie stat.

Öfvergångs-
förhållanden.

Kommittén har erinrat, att vid sjökarteverket för närvarande tjänstgöra två gravörer, anställda den ene år 1908 och den andre år 1909, hvilka åtnjuta i aflöning resp. 2,760 och 2,640 kronor om året.

För den händelse att nämnda två gravörer erhöles ordinarie anställning vid verket, skulle — därest de af kommittén för dylika befattningshafvare föreslagna aflöningsförmånerna blefve godkända — ifrågavarande två gravörer få sina aflöningar minskade med resp. 360 och 240 kronor om året, intill dess de intjänat första ålderstillägget. Härtill skulle komma den ytterligare minskning, som föranleddes af skyldighet för vederbörande att erlægga bidrag till egen pensionering.

Kommittén har anfört, att billigheten syntes kräfva, att till undvikande af förberörda aflöningsminskning ifrågavarande gravörer skulle, så länge de endast vore berättigade till begynnelseaflöning, erhålla personliga aflöningsstillägg till skäligen, af Kungl. Maj:t bestämda belopp.

Kommittén funne, att dessa aflöningsstillägg kunde anvisas att utgå bland sjökarteverkets allmänna utgifter, då det knappast kunde vara lämpligt att endast för detta ändamål uppgöra särskild öfvergångsstat.

Kommittén har slutligen behandlat förut omnämnda af chefen för sjökarteverket framlagda förslag rörande ordnandet af försäljningen af de utaf sjökarteverket utgifna sjökort och seglingsbeskrifningar och därvid, under erinran att detta ärende blifvit till kommittén remitteradt endast i hvad detsamma berörde frågan om sjökarteverkets löneroglering, anfört, att af kartverkschefen väckt förslag, att partiförsäljningen af verkets publikationer skulle omhänderhafvas af verket själf, syntes kommittén ändamålsenligt.

Ifrågavarande försäljning borde dock, enligt kommitténs uppfattning, icke uppdragas åt någon bland den ordinarie civilpersonalen vid verket.

Vid bestämmande af det antal befattningshafvare, som borde af kommittén föreslås till ordinarie anställning, hade kommittén nämligen utgått därifrån, att dessas arbetstid vid verket skulle vara behöflig för de uppgifter, som särskildt afsetts för deras ordinarie befattningar.

Däremot syntes till föreståndare för ifrågavarande försäljning kunna förordnas någon vid verket anställd extra tjänsteman eller annan lämplig person, exempelvis pensionerad officer eller underofficer, hvilken förut tjänstgjort vid verket. Officer eller underofficer med lön å stat ansåg kommittén, likasom kartverkschefen, icke böra ifrågakomma vid besättande af nämnda befattning.

Därest befattningen såsom dylik »föreståndare för kungl. sjökarteverkets försäljningskontor» anförtroddes åt person, som icke uppbyure lön på stat, syntes en provision af högst 5 procent å bruttoförsäljningssumman kunna tills vidare vara lämplig ersättning.

Då provision såväl till föreståndaren för partiförsäljningen som till detaljförsäljare borde utgå direkt af försäljningsmedlen, skulle en omläggning af försäljningen på sätt blifvit antydt icke hafva någon inverkan på den af kommittén föreslagna aflöningsstaten för den civila personalen vid sjökarteverket.

Chefen för sjökarteverket, kommandören P. J. Dahlgren, hvilken på grund af nådigt förordnande såsom särskild ledamot i lönerogleringskommittén deltagit i behandlingen af ifrågavarande ärende, har i en

Sjökort-
försäljning.

Särskild me-
ning af chefen
för sjökarte-
verket.

vid betänkandet fogad särskild mening uttalat, att då han anslutit sig till kommitténs förslag, ehuru detsamma i väsentliga delar afveke från det af honom i egenskap af chef för sjökarteverket afgifna organisationsförslaget, hade detta skett under full öfvertygelse om att det förslag, som af kommittén afgäfves, i stort sedt innebure afsevärda förbättringar.

Beträffande kommitténs uppskattning af det manliga ritarbetet i jämförelse med det kvinnliga kunde kommandören Dahlgren dock icke till fullo instämma med kommitténs flertal, i det han ansåg, att det kvinnliga arbetet blifvit för lågt värdesatt. I betraktande af att vid inträde i tjänst den manliga och den kvinnliga riteleven i regel besutte samma förutsättningar för själfva ritarbetet, syntes det honom, som om åtminstone det mera kvalificerade kvinnliga ritbiträdet, hvilket enligt kommitténs förslag skulle få anställas vid kartverket, borde kunna uppnå en slutaflöning, hvilken icke allt för mycket understege, hvad kommittén ville tillerkänna den manliga ritaren redan såsom begynnelseaflöning och vare sig han vore familjeförsörjare eller icke. Med hänsyn till arbetenas beskaffenhet och förhållandena i öfrigt ansåg han därför, att de kvinnliga biträdena vid sjökarteverket bort tillerkännas *tre* ålderstillägg.

Utlåtande af
kommissionen
för de all-
männa kart-
arbetena.

Kommissionen för de allmänna kartarbetena, hvilken, såsom förut nämnts, den 5 januari 1912 afgifvit utlåtande öfver lönerogleringskommitténs ifrågavarande betänkande, har därvid anført, att skiljaktigheterna mellan detta och chefens för sjökarteverket förslag, till hvilket kommissionen den 16 mars 1910 anslutit sig, i de flesta fall syntes af omständigheterna befogade, framför allt ur den synpunkten, att de bidroge till att bringa förslaget i öfverensstämmelse med det af kommittén afgifna betänkandet angående reglering af löneförhållandena för den civila personalen vid rikets allmänna kartverk, till hvilket kommissionen den 15 december 1911 uttalat sin hufvudsakliga anslutning.

Under sådana förhållanden hade kommissionen ansett sig böra låta sin i utlåtandet den 16 mars 1910 uttalade mening, där denna skilde sig från kommitténs förevarande betänkande, falla, och förklarade kommissionen sig således instämma med hvad kommittén föreslagit, dock icke i två hänseenden, nämligen, förutom beträffande pensionering af aktuarie samt ritare och gravörer, hvarå här icke är anledning ingå, frågan om öfvertidsarbete emot särskild ersättning.

I sistberörda fråga har kommissionen med vidhållande af förut uttalad mening föreslagit, att till chefens för sjökarteverket förfogande måtte ställas medel att af honom användas såsom ersättning åt dem

af sjökarteverkets civila personal, som kunde få sig ålagdt att vid särskilda tillfällen utföra öfvertidsarbete af längre varaktighet.

Ledamöterna af kommissionen f. d. öfverdirektören E. Sidenbladh och kommandören Dahlgren hafva icke instämt i sistberörda uttalande, utan i denna del anslutit sig till kommitténs betänkande, hvarjämte Dahlgren såsom ledamot af kommissionen jämväl åberopat sin till kommittébetänkandet fogade särskilda mening.

Chefen för sjökarteverket har i sitt förut omförmälda den 13 januari 1912 afgifna utlåtande öfver kommitténs betänkande i hvad det angår anslag till påskyndande af sjömätningarna anfört hufvudsakligen följande:

Utlåtande af
chefen för sjö-
karteverket.

I sammanhang därmed att löneförhållandena för den civila personalen vid sjökarteverket reglerades, syntes äfven böra göras en reglering af formen för de anslag, som utginge till verket. Detta vore visserligen i behof af en fast personal, som ombesörjde löpande byråarbeten och bearbetade det mätningmaterial, som insamlades under mätningsexpeditioner; men kartverkets hufvuduppgift vore dock att ombesörja erforderlig uppmätning af rikets farvatten. Medelsanvisningen till kartverket borde därför vara så afvägd, att den *ordinarie* staten täckte icke blott erforderligt medelsbehof till aflöning utan äfven hvad som erfordrades på det ett en jämnt fortgående sjömätning måtte kunna i skäligen omfattning utföras och därpå grundade kartor utarbetas och utgifvas.

Beträffande behovet af medel till täckande af kartverkets »Allmänna utgifter» låge nära till hands att först fästa sig vid den post, som hade afseende på själfva mätningensarbetena, ty storleken af det belopp, som anvisades för mätningsexpeditioner m. m., blefve i viss mån reglerande för kartverkets hela verksamhet. Någon fullt normerande grund för beräkning af det för detta ändamål årligen erforderliga beloppet kunde emellertid knappast angifvas, ty beloppets storlek blefve beroende af den grad af skyndsamt, hvarmed mätningarna ansåges böra bedrifvas.

Såsom beaktansvärda utgångspunkter för bedömandet kunde emellertid anföras, att mätningensarbetena icke borde planeras i större skala, än att erforderlig mätningenspersonal kunde kommenderas från flottan samt att kartverkets byråpersonal (hufvudsakligen ritare och gravörer) beräknades medhinna att undan för undan bearbeta det genom mätningarna insamlade kartmaterialet. Nödvändigheten att påskynda dessa arbeten torde få anses till fullo erkänd, därigenom att efter år 1902 extra *ordinarie* anslag utgått just till »påskyndande» af desamma. Och

för sjökartverket föreläge för lång tid framåt fortfarande så stora arbetsuppgifter, att åtminstone icke någon minskning i mättningsarbetenas omfattning kunde anses tillräddig.

Vid bedömande af den skyndsamhet, hvarmed rikets sjömätningar borde bedrifvas, finge icke heller internationella synpunkter förbises. Icke endast Sverige utan äfven andra länder hade nämligen med hänsyn till sjöfartens säkerhet berättigade intressen i att alla svenska farvatten blefve tillfredsställande uppmätta.

Till belysande af mättningsarbetets nuvarande ståndpunkt åberopades en bifogad för ändamålet utarbetad karta. Af denna framginge, att af Sveriges kustfarvatten och segelbara insjöar allenast en ytvidd af omkring en tredjedel hunnit uppmätas under de senaste 39 åren. Vid denna uppmätning hade kartverket under åren 1870—1902 genomsnittligt förfogat öfver allenast 7 mättningsförrättare årligen, under åren 1903—1905 öfver 11 samt under åren 1906—1909 öfver genomsnittligt 16, medan mättningsförrättarnas antal under åren 1910 och 1911 uppgått till resp. 19 och 22. Emellertid borde också bemärkas, att, ehuru mättningsmaterielen och arbetsmetoderna alltfort förbättrats, de per mättningsförrättare årligen uppmätta ytvidderna numera icke blefve så stora som för ett trettiotal år sedan, därför att fordringarna på stor detaljnoggrannhet numera måste ställas betydligt högre än förr. En följd häraf hade ock blifvit, att väsentliga delar af de områden, som mättes under åren 1873—1890, redan måste anses i behof af kompletteringsarbeten, hvilken omständighet i väsentlig mån framkallats däraf att sjöfarten på svenska farvatten kommit att mer och mer betjäna sig af fartyg af större djupgående än förr.

Förutom att sålunda afsevärda områden af den tredjedel af rikets kustfarvatten, hvilken uppmätts efter i hufvudsak moderna grunder, vore i behof af kontrollmätning, vore det ett oafvisligt behof att nymäta dels öfriga två tredjedelar af rikets kustfarvatten, dels ock öppna sjön utanför rikets kust. Dessa arbeten skulle, enligt kartverkschefens beräkning, erfordra en tid af sammanlagdt c:a 75 år med en styrka af 20 à 25 mättningsförrättare årligen.

I 1912 års stat för sjökartverket vore anvisningen för mättnings-expeditioner m. m. upptagen till 145,000 kronor; och i det förslag till beräkning af utgifterna för år 1913, som kartverkschefen afgifvit den 24 oktober 1911, hade han förutsatt, att anvisningen till sjömättnings-expeditioner m. m. skulle komma att fortfarande utgå med samma belopp. Emellertid förefunnes nu skäl att beräkna denna kostnad på annat sätt än då.

I det tidigare omnämnda, af lotsstyrelsen m. fl. sakkunniga myndigheter den 15 april 1908 afgifna utlåtandet hade kostnaderna för mättningsarbeten m. m. under år 1909 beräknats till: sjömätningsexpeditioner 75,000 kronor, fartygsunderhåll 70,000 kronor och instrument 2,500 kronor eller summa 147,500 kronor, under förutsättning att 17 mättningsförrättare komme till användning. För åren 1910 och 1911 hade ifrågakostnader af samma sakkunniga beräknats till ett med 34,000 kronor förhöjdt belopp, nämligen till 181,500 kronor, hvarvid förutsatts, att ett af de sakkunniga till byggande föreslaget sjömätningarfartyg skulle hafva hunnit färdigbyggas och inträda i tjänst samt mättningsförrättarnas antal båda åren uppgå till 21. I själfva verket hade mättningsförrättarnas antal de båda åren uppgått till resp. 19 och 22, utan att vare sig något nytt sjömätningarfartyg tillkommit eller någon tillökning skett i de till kartverkets allmänna utgifter anvisade medlen, hvaremot ytterligare ett äldre fartyg från flottan tagits i bruk för sjömätningarna. Från och med år 1912 hade af förenämnda sakkunniga beräknats, att ytterligare ett nybyggt sjömätningarfartyg jämte motorbåtar skulle hafva hunnit färdigställas, i sammanhang hvarmed mättningsförrättarnas antal förutsatts komma att uppgå till 27 och årliga kostnaden ökas med 39,000 kronor till 220,500 kronor. Då staten för år 1912 för ifrågakostnader ändamål upptog allenast 145,000 kronor, till hvilket belopp borde läggas omkring 17,000 kronor af de medel, som vore anvisade till inköp af instrument och inventarier m. m., eller i allt c:a 162,000 kronor, så understeg detta med nära 60,000 kronor det belopp, som år 1908 beräknats erforderligt för år 1912. Dock torde mättningsförrättarna år 1912 icke blifva flera än 24 à 25.

Omförmälda besparing hade möjliggjorts genom flera omständigheter, bland annat användandet af fartyg från flottan och mätningarnas koncentrerings till ett i förhållande till mättningsförrättarnas antal ringa antal fartyg. Men vare sig särskilda sjömätningarfartyg byggdes eller fartyg, tillhörande flottan, upplättes för ändamålet, så droge dessa fartyg kostnader såväl för expeditionerna som för utrustning. Och hvad beträffade tillvägagångendet att koncentrera mätarna på ett fåtal fartyg, måste framhållas, att detsamma icke lämpligen borde fortgå länge, ty därigenom försumrades de jämförelsevis kostsamma utsjölodningarna, hvilka kräfde ett i förhållande till mättningsförrättarna stort antal fartyg. Om därtill mättningsförrättarnas antal skulle kunna ökas till det år 1908 beräknade, måste anvisningar till mätningsexpeditioner m. m. ovillkorligen ökas. Vid kartverkschefens afgifvande af underdåniga förslaget den 24 oktober 1911 till beräkning af utgifterna för år 1913

hade denna omständighet icke blifvit förbisedd, men hade han då icke ansett skäl att framlägga förslag om ökning af de allmänna utgifterna, så länge organisationen af kartverkets civila personal ännu förefallit sväfvande. Däremot syntes tidpunkten numera vara inne att upptaga frågan om denna ökning.

I sammanhang därmed att åt kartverket bereddes en på fast grund hvilande organisation, borde nämligen också fastställas en lämplig ram för kartverkets mättningsarbeten under närmast kommande år. Mättningsresultaten och i viss mån äfven kostnaderna stode i direkt förhållande till antalet mättningsförrättare, som användes. I det underdåniga utlåtandet af lotsstyrelsen m. fl. myndigheter den 15 april 1908 hade framhållits, att, om mättningsarbetena skulle avslutas inom rimlig tid, antalet årligen använda mättningsförrättare vore i behof af ökning i förhållande till det antal, som hittills användts, och hade beräknats, att intet hinder skulle möta att från flottan från och med år 1912 erhålla 27 mättningsförrättare. Sistnämnda siffra finge väl samtidigt anses beteckna ett maximum, om mättningsförrättare och öfrig personal skulle, såsom hittills, kunna kommenderas från flottan. Äfven med hänsyn till att mättningsarbetena ej borde bedrifvas fortare, än att mättningsresultaten hunne bearbetas af den tillgängliga byråpersonalen, ansåg kartverkschefen, att nämnda siffra kunde lämpa sig att läggas till grund för beräkningen.

Under förutsättning, att mättningsförrättarnas antal beräknades till 27 och mätningsexpeditionernas längd till 5 à 5¹/₂ månader årligen, vore ett belopp af 145,000 kronor till mätningsexpeditioner m. m. för knappt, om hänsyn toges till att detta belopp borde vara från början så tilltaget, att det skulle befinnas tillräckligt äfven för något antal år framåt. Äfven inom detta arbetsområde kunde man nämligen spåra en tendens till stegrade kostnader, hvilken sakta men säkert gjorde sig gällande. Beloppet syntes dessutom böra vara så tillmätt, att detsamma vore tillräckligt äfven för normal komplettering af kartverkets mättningsmateriel, nämligen af mättningsbåtar och instrument, men icke af fartyg. Anskaffning af mättningsbåtar hade tillföre i allmänhet skett med anlåtande af medel, som anvisats till kartverkets »allmänna utgifter». Först under senare år, då dessa medel befunnits otillräckliga, hade särskilda medel vid två tillfällen beviljats af Riksdagen för sådant ändamål. Uppenbarligen måste det komma att hädanefter, sedan kartverkets mättningsbåtar uppnått ett antal af 25 à 27, ofta inträffa, att båtar behöfde ersättas med nya eller förses med nya motorer; och skulle det förtynga administrationen, om kartverkschefen för hvarje

gång medel för sådant ändamål vore erforderliga skulle afvakta resultatet af framställning till Riksdagen.

Om slutligen hänsyn toges därtill, att år 1910, då 19 mättningsförrättare varit kommenderade, kostnaderna för fartygs underhåll och expeditioner uppgått till c:a 120,000 kronor, skulle för 27 mättningsförrättare och ungefär samma längd på expeditionerna som år 1910 erfordras ett proportionellt beräknadt belopp af 170,000 kronor. Om därtill lades ett belopp af 20,000 kronor för komplettering af mättningsmateriel, kunde enligt kartverkschefens åsikt den sålunda erhållna summan, 190,000 kronor, läggas till grund för beräkningen af mättningskostnaderna; och förutsattes därvid, dels att detta belopp jämväl borde betäcka kostnaderna för måttlig nyanskaffning och normal komplettering af erforderlig båtmateriel och mättningsinstrument samt för resor i tjänsten, dels ock att personal kommenderades från flottan enligt samma grunder som under de två senaste åren skett.

I gällande stat vore till inköp och underhåll af materialier, instrument och inventarier, underhåll af kartverkets fastighet, tryckningskostnader och extra arbeten uppfördt ett belopp af 42,000 kronor. Då, såsom framginge af det föregående, kartverkschefen ansåge, att medel till komplettering af mättningsmateriel borde hänföras till öfriga mättningskostnader, beräknade han återstående behovet för sistnämnda post till 25,000 kronor. Motsvarande kostnad hade under år 1911 uppgått till omkring 26,500 kronor och hade i förenämnda utlåtande den 15 april 1908 beräknats till 23,200 kronor.

Till skrifmaterialier och expenser beräknades af kartverkschefen samma belopp, som utginge för år 1912, eller 4,000 kronor.

Anvisningarna i sjökartverkets stat till »allmänna utgifter» skulle enligt detta förslag få följande utseende:

Till mättningskostnader, inbegripet rustning och underhåll af fartyg och öfrig mättningsmateriel, anskaffning af erforderliga båtar och mättningsinstrument samt resekostnader	kronor 190,000: —
» tryckningskostnader, underhåll af kartverkets fastighet samt anskaffning och underhåll af byråinventarier och materialier	» 25,000: —
» skrifmaterialier och expenser	» 4,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 219,000: —

Härtill borde läggas de till aflöningar enligt
löneregleringskommitténs förslag erforderliga medel » 52,800: —
eller summa kronor 271,800: —

Sistnämnda belopp utgjorde således hvad som måste anses för sjökarteverket och utförande af dess arbeten erforderligt.

Såsom bidrag till bestridande af denna utgiftssumma kunde enligt kartverkschefens mening påräknas c:a 30,000 kronor försäljningsmedel. Det vore att förmoda, att dessa medel komme att växa något under kommande år, dock icke vidare än med i genomsnitt möjligen ett tusental kronor årligen. Detta förhållande vore emellertid så ovisst, att kartverkschefen icke ansåge sig vid beräkningen kunna taga någon hänsyn därtill. Återstoden, 241,800 kronor, borde sålunda anvisas till kartverket. Beloppet betecknade, under förutsättning att bidraget från handels- och sjöfartsfonden skulle hållas vid nuvarande belopp 21,000 kronor, en behöflig anslagsökning å 51,800 kronor. Huruvida af lämplighetsskäl någon del af sistnämnda belopp borde anvisas i form af ökad bidrag från berörda fond, vore en fråga, hvaröfver kartverkschefen icke vore i tillfälle att döma.

I betraktande af den långvariga period, under hvilken anslag å riksstaten vore behöfligt, om de på kartverket ankommande mätningarna skulle kunna bedrivas med nödig kraft, ansåg kartverkschefen önskligt, att anslag till icke blott aflöningar utan äfven allmänna utgifter för sjökarteverkets räkning uppfördes å ordinarie stat, därvid anslag till allmänna utgifter borde erhålla reservationsanslags natur.

Till sist har kartverkschefen, i likhet med hvad han anförde i förenämnda den 24 oktober 1911 af honom afgifna förslag, framhållit behövet af snar anskaffning af nytt sjömättingsfartyg att användas för utsjölodningsarbeten.

Departements-
chefens
yttrande.

Med hänsyn till de stadigvarande arbetsuppgifter, hvilka sedan årtionden tillbaka förelegat sjökarteverket, utan att någon ändring i dessa förhållanden vore att under beräknelig framtid förvänta, har det helt naturligt länge framstått såsom ett starkt önskemål att bereda verket en fastare organisation och i samband därmed förskaffa den civila personalen ordinarie anställning med efter berättigade kraf afpassad aflöning äfvensom pensionsrätt. Ordandet af denna personals ställning i angifven riktning har jämväl tett sig såsom en viktig betingelse för möjligheterna att vinna och bibehålla lämpliga arbetskrafter vid verket, på samma gång som billigheten syns kräfva att äfven denna grupp af statstjänare erhöle en ekonomiskt tryggad ställning. Sedan nu de å frågan inverkan omständigheter blifvit föremål för en uttömmande utredning, synes mig därför tiden vara inne att upptaga detta ärende till afgörande.

Hvad löneregleringskommittén föreslagit i fråga om behöfligt antal ordinarie civila befattningshafvare vid sjökarteverket och denna personals fördelning i särskilda kategorier, finner jag välgrundadt, hvadan förslaget i detta afseende af mig biträdades. Här af följer således äfven, att jag i likhet med kommittén icke anser skäl föreligga nu föreslå, att någon ändring i tryckeriföreståndarens ställning må vidtagas.

Beträffande kommitténs förslag till aflöning åt de ordinarie civila befattningshafvarna anhåller jag få erinra, att kommittén vid beräklandet af de ifrågasatta lönesatserna för manliga ritare och gravörer förutsatt, att den nu till dylika tjänstemän utgående ersättningen för öfvertidsarbete skulle för framtiden upphöra samt att dessa tjänstemän skulle blifva skyldiga att för sin föreslagna aflöning utföra byråarbeten under minst 7 timmar dagligen. Häremot har ju kommissionen för de allmänna kartarbetena hållit före, att ersättning fortfarande borde, efter kartverkschefens afgörande i särskilda fall, få utgå för öfvertidsarbete af längre varaktighet. Den af kommittén i denna fråga intagna ståndpunkten synes mig bäst öfverensstämma med de grundsatser, som i allmänhet vunnit tillämpning vid senare löneregleringar. Genom bestämmande af den normala dagliga byråarbetstiden för ritare och gravörer, på sätt kommittén sålunda förutsatt, torde behovet af s. k. öfvertidsarbete icke komma att blifva vidare kännbart, helst om tillräckliga medel för anställande af extra arbetskrafter ställas till kartverkets förfogande och därigenom möjliggöres att låta ordinarie ritare och gravörer vid tider af större brådska i arbetet mera odeladt egna sig åt större tidkräfvande arbetsuppgifter. Men skulle vid vissa tillfällen byråarbetenas behöriga utförande påkalla en utsträckning af arbetstiden utöfver den vanliga, lära manliga ritare och gravörer i likhet med andra statstjänare i likartad ställning, hvilka erhållit lönereglering, få anses skyldiga att inom rimliga gränser ställa sin arbetskraft till statens förfogande utan särskild ersättning äfven under dylik ytterligare arbetstid.

Med afseende å de af kommittén föreslagna aflöningsförmånerna för aktuarien, manliga ritare och gravörer samt vaktmästaren har jag icke något att anmärka, likasom jag finner lämpligt, att i staten med förslaget belopp upptages särskildt arfvode till den, som förordnas att leda och öfvervaka rit- och gravyrarbetena.

Löneregleringskommittén har framhållit, att två vid sjökarteverket tjänstgörande gravörer, som åtnjuta i aflöning resp. 2,760 och 2,640 kronor om året och vid öfvergång å den föreslagna nya aflöningsstaten skulle få sina aflönningar minskade med resp. 360 och 240 kronor om året, intill dess de intjänat första ålderstillägget, måtte beredas person-

liga aflöningstillägg till undvikande af dylik minskning. Då jag, i likhet med kommittén, anser billigheten fordra, att dylik ersättning tillgodoföres dessa gravörer, synes mig lämpligt, att kartverkschefen erhåller bemyndigande att af anvisningen till arfvoden åt extra personal, gratifikation m. m. bereda ifrågavarande gravörer fyllnad i aflöningarna till dessas uppbringande till nuvarande belopp intill dess vederbörande bekomma ålderstillägg.

I enlighet med hvad Kungl. Maj:t i liknande fall föreslagit uti innevarande års statsverksproposition, torde de af kommittén för de kvinnliga biträdena föreslagna aflöningsförmånerna böra sålunda jämkas, att lön och tjänstgöringspenningar bestämmas för biträdet af högre aflöningsstyp till resp. 900 kronor och 550 kronor samt för biträdet af normalaflöningsstyp till resp. 700 kronor och 350 kronor, med bibehållande af föreslagna Orts- och ålderstillägg. Beträffande de särskilda grunder, som för dessa löneförmånens åtnjutande böra föreskrifvas, tillåter jag mig hänvisa till hvad som i detta afseende på hemställan af chefen för finansdepartementet vid framläggande af statsverkspropositionen för år 1913 vunnit Kungl. Maj:ts bifall och sedermera med vissa jämkningar jämväl af Riksdagen godtagits.

Till arfvoden åt extra personal, gratifikation åt ritar- och gravörellever samt vikariatsersättningar har kommittén upptagit ett belopp af 12,800 kronor; och har jag icke något att erinra mot de grunder, enligt hvilka kommittén beräknat dessa medelsbehof.

Mot hvad kommittén föreslagit i fråga om kompetensvillkor, ordningen för tjänsters tillsättande, arbetstid och semester, bestämmande af grunderna för ersättning till extra personal samt aflöningsvillkor synes mig ej heller vara något att anmärka; och torde jag framdeles i samband med förslag till ny instruktion för verket få tillfälle att underställa Kungl. Maj:ts pröfning de närmare detaljerna rörande dessa frågor.

Till ålderstillägg har kommittén upptagit ett förslagsvis beräknadt belopp af 5,000 kronor, hvilket äfven af mig biträdes.

I detta sammanhang anser jag mig böra påpeka, att de civila befattningshafvare inom sjökarteverket, hvilka redan vunnit inträde i flottans pensionskassa och som må erhålla ordinarie befattning vid verket, torde böra genom af Kungl. Maj:t meddelad bestämmelse berättigas kvarstå såsom delägare i nämnda kassa, såvidt angår gratial åt änka och barn, och för sådant fall fritagas från skyldighet att inträda såsom delägare i civilstatens änke- och pupillkassa.

Till bestridande af »allmänna utgifter» för sjökartverket, hvartill hänföres alla kostnader utöfver hvad som är anvisadt till aflöningar, är i 1912 års stat för verket upptaget ett belopp af 191,000 kronor. Detta är, såsom förut nämnts, fördeladt med 42,000 kronor till inköp och underhåll af materialier, instrument och inventarier, underhåll af kartverkets fastighet, tryckningskostnader och extra arbeten m. m., 145,000 kronor till fartygs underhåll och utrustning samt till sjömätningsexpeditioner och resekostnader samt 4,000 kronor till skrifmaterialier och expenser. Chefen för sjökartverket har nu beräknat behovet af medel till »allmänna utgifter» under år 1913 till 219,000 kronor. Under förutsättning, att beräknade kostnaden för normal komplettering af mätningsbåtar och instrument, som nu är inrymd under posten: »till inköp och underhåll af materialier etc.», skulle med belopp af 20,000 kronor öfverföras till posten, afseende utgifterna för sjömätningsexpeditioner m. m., har kartverkschefen i sitt förslag fördelat nämnda belopp 219,000 kronor med 190,000 kronor till mätningskostnader, inbegripet rustning och underhåll af fartyg och öfrig mätningsmateriel, anskaffning af erforderliga båtar och mätningsinstrument samt resekostnader, 25,000 kronor till tryckningskostnader, underhåll af kartverkets fastighet samt anskaffning och underhåll af byråinventarier och materialier samt 4,000 kronor till skrifmaterialier och expenser. Tillika har kartverkschefen föreslagit, att anslag, som komma att för nyss angifna ändamål beviljas, måtte i sin helhet liksom anslag till aflöning uppföras å ordinarie stat. Vid beräkning af den ansenligaste bland de under allmänna utgifter ingående posterna, eller 170,000 kronor till egentliga mätningskostnader, har kartverkschefen förutsatt, att 27 mätningsförrättare skulle vara att årligen påräkna från flottan, hvilket antal dock enligt kartverkschefens mening torde böra betecknas som ett maximum. Kartverkschefen har jämväl ånyo framhållit behovet af snar anskaffning af ett nytt sjömätningfartyg, afsedt för utsjölodningar. Beräkningen att kunna lämpligen använda nyssnämnda antal mätningsförrättare är, enligt hvad kartverkschefen upplyst, baserad på tillgången af jämväl ett dylikt fartyg. På sätt framgår af mitt uttalande under punkt 45 i protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1912, bilagdt innevarande års statsverksproposition, anser jag mig icke kunna biträda kartverkschefens förslag att hos den nu samlade riksdagen begära medel till anskaffning af ett nytt sjömätningfartyg. Vid sådant förhållande torde icke heller kostnadsposten för sjömätningsexpeditioner m. m. för år 1913 böra beräknas så högt som skett i kartverkschefens förslag. Då likväl ett påskyndande af sjömätningarna i största möjliga utsträckning med till-

gängliga hjälpmedel är synnerligen önskvärdt på grund af skäl, som af kartverkschefen närmare belysts, finner jag god grund föreligga att tillstyrka, att behöfliga medel till fartygs underhåll och utrustning samt till sjömätningsexpeditioner och resekostnader, nu i staten upptagna med 145,000 kronor, beräknas till ett med 10,000 kronor förhöjdt belopp, eller 155,000 kronor. Emot kartverkschefens beräkningar med afseende å öfriga i allmänna utgifter ingående poster synes mig icke vara skäl till erinran.

Enligt hvad jag nu anført, anser jag således kostnaderna för sjökartverket och för tillgodoseende af dess verksamhet böra för år 1913 beräknas till 256,800 kronor med följande underposter: till aflöningar, inberäknadt ålderstillägg, 52,800 kronor samt till allmänna utgifter 204,000 kronor, i hvilket sistnämnda belopp ingå 25,000 kronor till tryckningskostnader, underhåll af kartverkets fastighet samt anskaffning och underhåll af byråinventarier och materialier, 4,000 kronor till skrifmaterialier och expenser, 20,000 kronor till komplettering af båtmaterial och mätninginstrument samt 155,000 kronor till sjömätningsexpeditioner, inbegripet rustning och underhåll af fartyg och öfrig mätningmaterial, samt till resekostnader. Det bidrag till bestridande af dessa kostnader, som erhålles genom inkomst af sjökortförsäljning, har kartverkschefen ansett böra skattas till 30,000 kronor. Om äfven anledning torde förefinnas förutsätta, att denna inkomst må kunna framdeles blifva större, synes dock försiktigheten mana att nu icke beräkna den till större belopp. Anslag från handels- och sjöfartsfonden lärer väl äfven tillsvicare vara att påräkna. Beloppet däraf utgör för närvarande 21,000 kronor, och skulle, enligt hvad chefen för finansdepartementet meddelat, samma bidrag kunna erhållas äfven för år 1913. Efter afdrag af nämnda två bidrag å tillsammans 51,000 kronor återstår alltså ett belopp af 205,800 kronor att fyllas genom anslag under femte hufvudtiteln.

Hvad beträffar den omfattning, hvori anslag till sjökartverket och den verksamhet, som af verket utöfvas, böra upptagas å ordinarie stat, torde till en början vara oomtvistligt, att anslag till aflöningarna skall uppföras å dylik stat. Chefen för sjökartverket har, i betraktande af den långvariga period, under hvilken anslag till allmänna utgifter vore behöfligt, om de på kartverket ankommande mätningarna skulle kunna bedrivas med nödig kraft, framhållit önskvärdheten, att äfven anslag till allmänna utgifter gäfvos karaktären af ordinarie. Denna åsikt måste anses fotad å goda grunder. Såsom af det föregående framgår, kan dock den bland dessa utgifter ingående posten till fartygs

underhåll och utrustning samt till sjömätningsexpeditioner och resekostnader icke för närvarande beräknas efter grunder, som kunna antagas äga långvarig giltighet för framtiden. Öfriga till allmänna utgifter hänförliga poster torde däremot få anses vara upptagna till belopp, som för flera år framåt kunna motsvara behovet i dessa afseenden. Vid bedömande af frågan om uppförande af anslag till dessa allmänna utgifter å ordinarie stat förtjänar äfven beaktas, att sjökarteverket erhåller tillskott genom sjökortförsäljning och från handels- och sjöfartsfonden. Dessa tillskott äro icke konstanta; och redan detta förhållande i och för sig talar för lämpligheten att hålla åtminstone en del af anslaget till de allmänna utgifterna å extra stat. På grund af det nu anförda vill jag förorda, att anslag till sjökarteverkets allmänna utgifter, i den mån de icke afse rustning och underhåll af fartyg och öfrig mätningmateriel samt sjömätningsexpeditioner och resekostnader, må upptagas å ordinarie stat, samt att det belopp, som erfordras för nu särskildt angifna ändamål efter afdrag af tillskott genom sjökortförsäljning och från handels- och sjöfartsfonden, beviljas å extra stat.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag, att anvisningen till aflöningar bör utgå såsom bestämdt anslag och anvisningen till ålderstillägg såsom förslagsanslag samt att återstoden af det belopp, som uppföres å ordinarie stat, bör bibehålla karaktären af reservationsanslag.

Den nuvarande titeln å det extra anslaget: »till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster» synes mig lämpligen böra gifvas följande ändrade lydelse, nämligen: »till utförande af sjömätningar».

Enligt de af mig nu framlagda förslagen skulle anslagsbehofven för sjökarteverket och för tillgodoseende af dess verksamhet för år 1913 med 15,000 kronor öfverskrida hvad som för samma ändamål uti innevarande års statsverksproposition anmälts till beräkning vid statsregleringen. Under hänvisning till hvad chefen för finansdepartementet förut denna dag yttrat till statsrådsprotokollet i fråga om aflåtande af proposition till Riksdagen om inköp af beskickningshus i Berlin, tillåter jag mig framhålla, att nämnda belopp å 15,000 kronor torde kunna anvisas utan att någon förändring af det för innevarande års riksdag redan framlagda riksstatsförslagets inkomstsida därför behöfver äga rum.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen att
dels godkänna följande aflöningsstat för den civila personalen vid sjökarteverket:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämdt anslag.					
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med 800 ytterligare 500 kronor.
1 manlig ritare eller gravör ...	1,300	800	300	2,400	
10 manliga ritare eller gravörer	13,000	8,000	3,000	24,000	Härtill kunna komma fyra ålderstillägg, hvar och ett å 400 kronor, efter respektive 5, 10, 15 och 20 år. Af hvarje ålderstillägg utgöra 300 kronor lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 kvinnligt biträde	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 " "	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till arfvode åt den, som förordnas att leda och öfvervaka rit- och gravyrarbetena	—	—	—	600	
Till arfvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritare och gravörelever samt vikariatsersättningar	—	—	—	12,800	
Säger	—	—	—	47,800	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	5,000	
Summa	—	—	—	52,800	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen;

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmånerna, nämligen:

att innehafvare af ordinarie civil befattning vid sjökarteverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af verket eller eljest i allmänhet kan vara stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom själfständigt verk, eller därest vissa ifrågavarande verk tillhörande göromål öfverflyttas till annat verk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen överlämnas;

att med ordinarie civil befattning vid sjökarteverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie civil befattning vid sjökarteverket ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej sjökarteverkets chef uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid sjökarteverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra använ-

das till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af aflöning efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning är i staten medgifven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och

för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för fjärde förhöjningen, där sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor;

under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda aflöningsförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd;

att beträffande befattningshafvare, som vid den nya statens ikraftträdande är anställd vid sjökarteverket och antages till ordinarie befattningshafvare å denna stat, det må ankomma på Kungl. Maj:ts pröfning, om och i hvad mån befattningshafvaren för åtnjutande af aflöningsförhöjning äger räkna sig till godo den föregående tjänstgöringen vid sjökarteverket; dock att manlig ritare eller gravör icke må i något fall tillgodoräknas tjänstgöring före det han fyllt 22 år;

att emellertid löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af aktuarien, de manliga ritarna och gravörerna äfvensom de kvinnliga biträdena en hvar under en månad samt af vaktmästaren under femton dagar; börande dock iakttagas, att, hvad beträffar personal, som deltagar i sjömättnings- och därmed sammanhängande arbeten, semester i regel ej må åtnjutas under den tid, då sådana arbeten pågå;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila

tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya aflöningsstatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara, att beträffande kvinnliga biträden å sjökarteverkets stat skola därjämte lända till efter rättelse de af chefen för finansdepartementet i anförande till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912, bifogadt samma års statsverksproposition, förordade allmänna villkor och bestämmelser i fråga om fasta biträden hos vissa verk och myndigheter, dock med iakttagande af de jämkningar därutinnan, som af Riksdagen i fråga om fasta biträden å nedre justitierevisionsstat sedermera beslutits;

dels medgifva, att, därest nu vid sjökarteverket anställd gravör vid befordran till befattning å den nya aflöningsstaten skulle näst föregående år åtnjutit arfvode till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skall utgå, dylik gravör må beredas fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till arfvodets belopp, intill dess han genom erhållande af ålderstillägg kommer i åtnjutande af högre aflöning än arfvodet;

dels i riksstaten för år 1913 såsom ordinarie anslag till sjökarteverket uppföra, i stället för det därstädes för samma verk nu upptagna reservationsanslaget å 65,000 kronor, ett bestämdt anslag å 47,800 kronor och ett förslagsanslag å 5,000 kronor, eller tillhoppa 52,800 kronor, att användas till bestridande af aflöningar enligt förenämnda stat, äfvensom ett reservationsanslag å 49,000 kronor till allmänna utgifter vid sjökarteverket, eller således ordinarie anslag till sammanlagdt belopp af 101,800 kronor, hvarigenom alltså höjning i ordinarie anslaget till sjökarteverket skulle äga rum med 36,800 kronor;

dels ock till utförande af sjömätningar bevilja på extra stat för år 1913 ett anslag af 104,000 kronor.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt, täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lämna nådigt bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ex protocollo:

J. Joachimsson.